

Velká nad Veličkou

ZPRÁVODAJ

2021 / 3

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

letošní, v mnoha ohledech zvláštní rok, se již překlopil do své poslední třetiny. Opět nás provázela a v určité míře ještě i provází nařízená protiepidemiologická opatření k zamezení dalšího šíření onemocnění COVID-19, mající vliv na náš každodenní život. Média nás zásobují řadou informací, které jsou ve značné míře negativní a záleží na každém z nás, zda podlehně pocitu frustrace nebo naopak nalezne nové příležitosti či výzvy. Zda dojde k další vlně šíření COVID-19 záleží do značné míry na každém z nás a až následující období nám ukáže, zda i blížící se další rok bude podobný těm dvěma předcházejícím, anebo se již vše vrátí do normálu. Nemohu se však na tomto místě nevrátit do závěru prvního pololetí letošního roku. Troufám si tvrdit, že každý z nás bez výjimky zažil obrovský šok z události, ke které došlo 24. června 2021 pouze několik desítek kilometrů od naší obce. Mám na mysli tornádo, které zpustošilo na Břeclavsku a Hodonínsku celkem 5 měst a obcí, konkrétně Hrušky, Moravskou Novou Ves, Mikulčice, Lužice a část Hodonína. Že se něco podobného občas stane někde ve světě daleko od nás, na to jsme již zvyklí, ale že by k něčemu podobného došlo u nás na Moravě, to by nikoho ani nenapadlo. O to více si musíme cenit takřka okamžitě vzedmuté vlně solidarity, spočívající jednak ve finanční pomoci od jednotlivců a organizací, ale také pomoci dobrovolníků na

místech zasažených živelní pohromou nebo při přípravě a distribuci materiálu, tolik potřebného k odstraňování jejich následků. Všem patří veliký dík. Vzhledem k postupně probíhajícím klimatickým změnám se pravděpodobně nebude jednat o ojedinělý jev, ale obdobná situace se může v budoucnu

opakovat. Ve světle těchto událostí se jeví i jako velmi důležité rozhodnutí vedení obce, učiněného společně s našimi hasiči, o obměně zastaralého vozového parku hasičské techniky. Členové naší jednotky požární ochrany JPO II, zasahující v postižených obcích, byli rovnocenným partnerem profesionálních jednotek hasičů. I jim patří za odvedenou práci veliký dík. V souvislosti s přijatými protiepidemiologickými opatřeními nemohu ještě nevzpomenout konání či nekonání 2 velkých kulturních akcí, pravidelně pořádaných v červenci a v srpnu. Rozhodnutí, zda letos pořádat či nepořádat Horňácké slavnosti učinila rada obce na své 58. schůzi 6. května usnesením, kdy jejich konání zrušila. Zde nemohu nezmínit i tu skutečnost, že se tak stalo ještě zhruba o 3 týdny později, než v roce 2020. Nicméně vzhledem k náročnosti organizačního zabezpečení takto velké akce, uzavření smluvních vztahů apod. již nešlo déle otálet. Rovněž nelze při přípravě tak rozsáhlé akce reagovat na změny v přijímaných protiepidemiologických opatřeních, ke kterým však docházelo i několikrát v průběhu týdne. Kritici mají vždy jednu obrovskou

výhodu, nenesou odpovědnost, právě proto kritizují. A že vedení obce dodržuje zákony a vydaná nařízení, to je snad v pořádku. Tak jak se postupně situace měnila, dostaly naopak zelenou Ozvěny Hornácka. Akce byla organizačně dobře připravena, zajištěna byla různorodost účinkujících, dle předchozích reakcí měl být „hlad“ po kulturních akcích. Bohužel návštěvnost tomu neodpovídala. Vyúčtování akce bude uveřejněno v prosincovém zpravodaji. Ještě jednu věc mám na srdci. Takřka rok již naší obcí rezonuje otázka možností využití obecních pozemků v blízkosti autobusového nádraží. V této souvislosti nebudu na tomto místě opakovat genezi vývoje událostí doposud s tím spojených. Informace byly uvedeny v předchozích číslech zpravodajů. Aktuální situace je taková, že zájem o prodej dotčených pozemků projeví celkem 3 subjekty, se kterými bude následně jednáno. „Zaručené informace“, které se tu a tam vyskytnou, že se pozemky již prodávají, nebo že byl vybrán ten či onen žadatel, mohou jednoznačně označit za nesmysl. Jedná se o významnou lokalitu a do doby, než bude s žadateli vše detailně projednáno, nelze vůbec ani předjímat výsledek těchto jednání, respektive další vývoj v této majetkoprávní záležitosti.

Už v loňském roce jsem vyslovil přání, aby nebyl nový školní rok opět provázen restrikcemi, ale opak byl pravdou. Přesto pevně věřím, že letos na podzim nedojde k tak závažnému zhoršení situace, aby musela být znovu zavedena distanční výuka, která snad ani nemůže nikomu vyhovovat. Děti mají chodit do školy, potkávat se tam se svými spolužáky a učiteli. Vzájemnou osobní komunikaci nemůže její on-line podoba plnohodnotně nahradit, a to se týká nejenom školní výuky, ale i našeho každodenního života. Letošní rok opět, tak jako i v letech předchozích, je rokem volebním. Výsledky nadcházejících parlamentních voleb budou rozhodovat o dalším směřování naší země, a proto věřím v hojnou volební účast všech těch z nás, komu to není lhostejné.

Vážení spoluobčané,

do nadcházejícího období nám všem přeji, abychom si zachovali zdravý rozum, nenechali jsme se otrávit „zaručenými“ a nepodloženými informacemi, které jsou možná někdy vedeny i se zlým úmyslem. Pojďme si užít letošní podzim, který bude opět provázet konáním různých akcí. Naším dětem a pedagogům přeji nerušený průběh školní výuky. Všem přeji pevné zdraví.

S úctou Petr Šmidrkal, starosta

Zastupitelstvo a rada obce Velká nad Veličkou

INFORMUJÍ

O závěrech z 12. zasedání zastupitelstva a schůzi rady obce. 12. zasedání zastupitelstva obce se uskutečnilo v pondělí 28. června 2021. přítomno bylo 13 zastupitelů, 2 byli řádně omluveni. Obsahem bylo projednání a schválení hospodaření obce za rok 2020 a rovněž tak účetní závěrky obce za rok 2020. Součástí materiálů byla i Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2020, zpracovaná nezávislou auditorskou společností. Z této zprávy vyplývá, že při přezkoumání hospodaření územního celku obce Velká nad Veličkou nebyly zjištěny chyby a nedostatky a ani nebyla zjištěna žádná rizika, která mohou mít negativní dopad na hospodaření územního celku obce Velká nad Veličkou v budoucnosti. Zastupitelstvo projednalo a vzalo na vědomí hospodaření obce za období leden – květen 2021 a rovněž vzalo na vědomí rozpočtové opatření č. 2, týkající se přijatých neinvestičních transferů do rozpočtu obce v úhrnné výši 573.500 Kč, zahrnující transfery z všeobecné pokladní správy a ze státního rozpočtu na sociální práci a podporu sboru dobrovolných hasičů. Dle již dříve přijatého usnesení zastupitelstva obce je kompetentním schvalujícím orgánem rada obce. Dále zastupitelstvo obce projednalo a schválilo rozpočtové opatření č. 3, zahrnující na příjmové straně navýšení o 130.000 Kč u daní z příjmů právnických osob a dotaci v sociální oblasti ve výši 26.800 Kč. Na straně výdajů byla schválena částka 700.000 Kč na opravu

vzduchového potrubí na čistírně odpadních vod, 200.000 Kč na pořízení travní sekačky (traktoru) pro údržbu zrekonstruovaného fotbalového hřiště a přilehlých ploch a v neposlední řadě finanční dar městu Hodonín určený na pomoc občanům postižených živelní pohromou ve výši 100.000 Kč. V majetkoprávní oblasti byly projednány jednak možnosti nabytí pozemku o výměře 2 889 m² v areálu na Strážné hůrce, zásadního z pohledu jeho dalšího rozvoje, na kterém jsou především umístěny lavičky pro diváky a obec by neměla vynakládat veřejné prostředky do majetku, který jí nepatří. Zastupitelstvo obce schválilo jednomyslně všemi přítomnými nabytí dotčeného pozemku za částku 433.350 Kč, přičemž v době čtení těchto řádků se již jedná o majetek obce. Druhým majetkoprávním úkonem bylo projednání záměru prodeje pozemků v blízkosti autobusového nádraží, o které již dříve projevíly zájem dva obchodní řetězce, a které jsou v platném územním plánu obce stanoveny jako území občanské (veřejné) vybavenosti. Jedná se o pozemky související s peticí proti výstavbě nákupního centra a anketou k možnostem jeho výstavby. V souladu se zákonem o obcích mohlo zastupitelstvo aktuálně pouze projednat a popřípadě přijmout usnesení, zda bude zveřejněn záměr prodeje dotčených obecních pozemků, což bylo schváleno devíti přítomnými zastupiteli, čtyři zastupitelé hlasovali proti zveřejnění záměru prodeje.

V souvislosti se zveřejněním záměru obec obdržela celkem 3 nabídky, přičemž všichni zájemci byli vyzváni k projednání jejich záměrů a dalších souvisejících podmínek v radě obce. Závěry a učiněná zjištění budou následně předložena zastupitelstvu obce, které je jediné kompetentní k majetkoprávním úkonům. Zastupitelstvo obce rovněž projednalo a schválilo zavedení evidenčního a motivačního systému odpadů v obci v takové podobě, aby mohlo být poptáno vícero poskytovatelů v dané oblasti. Dále bylo jednáno o aktuálním stavu zahájení činnosti stomatologické ordinace v obci; v době čtení těchto řádků již probíhá registrace zájemců (pacientů). Byly projednány jednotlivé probíhající investiční akce jak stavebního charakteru, tak i další modernizace hasičské techniky, která bude u jednotky požární ochrany (JPO II), jejímž zřizovatelem je obec, kompletně dokončena nejpozději do 31. března 2022.

Nejbližší následující zasedání zastupitelstva obce se uskuteční v pondělí 27. září 2021 od 17.00 hodin, a to opět ve velkém sálu kulturního domu.

Rada obce projednala a schválila další smlouvy a dodatky ke smlouvám k zabezpečení jednotlivých investičních akcí, nebo s nimi souvisejících. Jednalo se např. o dodatek ke smlouvě o dílo se společností SYTYS. cz s.r.o. v rámci veřejné zakázky „Velká nad Veličkou – Místní komunikace u Jandového“. Stavba již byla zhotovitelem předána a komunikace slouží veřejnosti. Na základě schválené zadávací dokumentace bylo organizováno výběrové řízení na veřejnou zakázku „Velká nad Veličkou – prodloužení kanalizace“. Za zhotovitele

byla vybrána společnost Inženýrské stavby Hodonín, s.r.o. Dále byly projednány a schváleny smlouvy k zabezpečení ozvučení, nebo třeba zajištění ostrahy v rámci Ozvěn Hornácka, smlouvy pro zabezpečení administrace veřejných zakázek, nebo zajištění technického dozoru investora při jednotlivých stavebních akcích. Projednány byly varianty spoluúčasti obcí na financování Základní sítě sociálních služeb na území ORP Veselí nad Moravou v roce 2022, které opakovaně předložil odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Veselí nad Moravou. Rada obce přijala usnesení, kterým doporučuje Radě města Veselí nad Moravou spoluúčast obcí, která by měla být oproti roku 2021 navýšena o předpokládanou inflaci ve výši 3,2 %. Problematika spoluúčasti obcí na financování Základní sítě sociálních služeb je velmi citlivá, na druhou stranu je otázkou, zda je zákonem o sociálních službách objektivně stanovena výše procentního podílu jednotlivým krajům na celkovém ročním objemu finančních prostředků vyčleněných ve státním rozpočtu na podporu sociálních služeb pro příslušný rozpočtový rok, přičemž výsledkem je skutečnost, že jsou kraje, kde obce nejsou nuceny přispívat na podporu sociálních služeb a na druhé straně jsou jiné kraje, ke kterým patří i Jihomoravský, kde příspěvek obcí je nezbytný. Rada obce rovněž schválila poskytnutí finančních příspěvků některým organizacím, mezi které patří např. Futra, spolek pro Hornácko, spolek Bratrství Čechů a Slováků, jehož je naše obec členem, nebo PAHOP, Zdravotní ústav paliativní a hospicové péče. Pořízen byl nový zahradní traktor, primárně určený na sečení travnatých ploch

zrekonstruovaného sportovního areálu. V této souvislosti je nutné vzpomenout i nedostatky, které se v průběhu ročního provozu areálu vyskytly a jsou zjevné. Jedná se především o prorůstání plevelů umělým travnatým povrchem podél fotbalového hřiště, výskyt fleků na tartanovém povrchu atletického oválu, nebo třeba odfláknuté provedení zakrytí doskočiště v sektoru skoku do dálky. Byl vyžádán odborný posudek a lze předpokládat, že smluvní partner zhotovitele, kterým byla TJ Kordárna, bude nucen ve spolupráci s vedením obce provedené práce reklamovat.

O aktuálně probíhajících stavebních akcích a opravách. Dokončena byla stavební akce „Hornácký stadion – rekonstrukce pódia a šaten, I. a II. etapa“. Neznamená to však ukončení stavebních aktivit v areálu Strážná hůrka, naopak tyto budou pokračovat v závislosti na vlastnických vztazích ke zde se nacházejícím pozemkům. Probíhá budování parkoviště a chodníků na bytovkách. Do začátku nového školního roku byla dokončena rekonstrukce kuchyně v mateřské škole, a to včetně přístrojového vybavení. Jedná se o akci částečně financovanou z programu rozvoje venkova ČR. Příspěvek z národních zdrojů a společenství (EU) činí úhrnem 600.000 Kč. Probíhají stavební úpravy k ovládnutí dmychadel v prostorech ČOV a rovněž tak stavební úpravy k umís-

tění kontejnerů na rostlinný odpad v rámci obce. Rovněž bylo přistoupeno k vybudování prvních 20 urnových hrobů na novém hřbitově.

O přípravách a plánování kulturních a dalších akcí v následujícím období. Běží přípravy na Hodové zpívání, které se uskuteční dne 30. října a na další související akce v daném termínu (hodová zábava nebo malý jarmark před KD). Seznam připravovaných nebo již smluvně dojednaných kulturních akcí je k dispozici na webu kulturního domu. Nelze nepřipomenout, že reálné konání kulturních či sportovních akcí, a především jejich rozsah, bude záviset na vývoji epidemiologické situace.

DĚKUJÍ

Organizátorům Ozvěn Hornácka, organizátorům Pohádkové cesty za dobrodružstvím, členům Sboru dobrovolných hasičů za organizaci a průběh oslav 140. výročí založení SDH Velká nad Veličkou, závodů v požárním útoku a Železného hasiče v rámci Moravské ligy TFA, členům TJ Kordárna za přípravu a průběh Hornácké pětadvacítky, všem dobrovolníkům, kteří se podíleli svou pomocí na místě nebo finančně na zmírnění následků živelní pohromy, ke které došlo 24. června 2021.

Rozhovor se zubním lékařem

MUDr. Ivanem Raffayem

Pan doktor MUDr. Ivan Raffay vystudoval Lékařskou fakultu University Pavla Jozefa Šafárika v Košicích a má za sebou 32 roků praxe zubního lékaře. Od ukončení praxe MUDr. Emanuela Slavička v roce 2014 ve Velké nad Veličkou byla ordinace využívána charitou Zdislava. V těchto dnech zde opět můžeme uslyšet zvuk zubní vrtačky, ale než k tomu dojde, je čas na pár otázek:

Pane doktore, co Vás přivedlo do naší obce?

V roce 2018 jsme se přestěhovali ze Slovenska za dcerou do Prahy, kde jsem zakoupil zubní ordinaci. Bohužel jsem zjistil, že v Praze nedokážu žít, a tak jsem tuto ambulanci prodal společně s domem a koncem roku 2018 jsem začal vyřizovat novou ambulanci na Slovensku s myšlenkou na návrat do rodné země. Do toho přišel Covid-19, z domu jsme se museli vystěhovat, ale na Slovensko jsme se vrátit nemoh-

li. Uzavřely se hranice a lidi při vstupu na území Slovenska zavírali do státní karantény. Na otevření nové ambulance jsem měl 3 měsíce, což v tuto dobu nebylo možné. Úřady mi doporučili požádat o odklad minimálně na 9 měsíců, čímž jsem zůstal bez práce. Napadlo mě oslovit kamaráda z Vracova, zda v okolí hranic není nějaká ambulance, kde bych mohl vykonávat svou praxi. Dal mi kontakt na šéfa komory, který moji žádost předal kolegům a následně jsem obdržel 8 nabídek. První jsem kontaktoval pana starostu Petra Šmidrkala. V té době byla ambulance ve špatném stavu a shodou okolností se vyskytla možnost převzít ambulanci v Moravském Písku, která navenek vypadala připraveně. Bohužel tomu tak nebylo, svou činnost jsem zde po určitém čase ukončil a koncem listopadu loňského roku jsem se s panem starostou dohodl, že praxi zubního lékaře budu vykonávat zde ve Velké nad Veličkou.

Jak vaše dohoda pokračovala?

V první fázi byla provedena rekonstrukce zubní ambulance, která trvala 4 měsíce. Původně jsem plánoval začít praxi již 1. srpna. To jsem ale netušil, že bude tak velký problém s vyřízením smluv se všemi zdravotními pojišťovnami. To trvá již druhý

měsíc. Předpokládám, že během měsíce září budou všechny smlouvy uzavřeny. Velmi rád bych poděkoval panu starostovi Šmidrkalovi za jeho snahu obnovit tuto zubní ambulanci a za jeho všestrannou pomoc při vyřizování všech náležitostí.

Kdy a jak se u Vás mohou pacienti registrovat?

Od 6. září mohou pacienti volat na mobilní telefonní číslo 775 259 552 od pondělí do pátku v době od 7.30 do 12.30. K registraci je potřeba provést preventivní kontrolu pacienta, na kterou se dostavíte po dohodě se zdravotní sestrou Hanou Sekerkovou. K registraci si připravte rodné číslo a kartičku vaší zdravotní pojišťovny.

Mezi vaše koníčky patří běh. Kdy jste běžel ve Velké poprvé? A ve kterém běžeckém klubu jste registrovaný?

Jsem registrovaný v Atletickém klubu Senica (dříve Záhorácký tým Senica). Bylo to v roce 2017, kdy jsem se poprvé zúčastnil Hornácké 25. Znam to tu dobře, pravidelně se účastním běžeckých závodů v Javorníku, ve Filipovském údolí, v Malé Vrbce, v Lipově. Běhám každý den a za každého počasí. Dnes ráno jsem vstal v půl páté a musel jsem si jít zaběhat aspoň 7 kilometrů, než se pustím do vyřizování všech povolení k úspěšnému rozjezdu zubní ambulance. Tuto neděli si jdu s kamarády zaběhat maraton v Berouně. V běhání mě podporuje moje manželka, která je také vášnivou běžkyní.

Děkujeme panu doktorovi za rozhovor a přejeme hodně profesních i osobních úspěchů.

*Lenka Slováková
redakce*

MSMRS Rybáři Velká nad Veličkou pořádají

RYBÁŘSKÝ KROUŽEK

Pro děti od 8 let

Přihlásit se můžete na:
www.rybarivelka.cz
emailem:
msmrs.velka@seznam.cz
Nebo na tel.
[774142387](tel:774142387)

Petrův zdar!

Probíhající práce v obci

Rekonstrukce stávajících chodníků, mezi bytovými domy

č. p. 589, 590, 610, 801 a 80

Stavba parkoviště mezi bytovými domy v místě bývalé čistírny odpadních vod

Nový školní rok v ZUŠ

Plni očekávání vstupujeme do nového školního roku. Po roce restrikcí, neustálých změn a stresu doufáme v návrat k normálu. Od 1. září vyučujeme bez omezení ve všech formách výuky. Jsme rádi, že se naplno rozjedou i komorní hry. Předpokládáme, že se vrátíme k pořádání různých forem vystoupení. Kromě periodických besídek nás čeká Koncert učitelů, koncert klavíristů a houslistů, v závěru roku uskutečníme i několik výchovných koncertů, se kterými vyjedeme i do sousedních obcí. Naše cimbálové muziky kromě tradičních akcí, jako jsou Mladé Hornácko a Hornácké slavnosti, čeká i soutěž pořádaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Jako neoficiální předkolo soutěže pozveme kapely z okol-

ních ZUŠ do naší obce a veřejně předvedeme v předpremiéře chystaný program. Pokud situace dovolí, chystáme se ještě další akce, o kterých vás budeme průběžně informovat na našem webu zusvelka.cz.

Jsme rádi, že distanční výuka neodradila žáky a rodiče od návštěvy ZUŠ. Zájem o výuku je velký, přijímací talentové zkoušky uzavíráme s výsledkem stoprocentně naplněné školy. Jako každoročně jsme bohužel nuceni některé zájemce z kapacitních důvodů odmítnout.

Všem žákům přeji do nového školního roku mnoho uměleckých zážitků a radosti z hudby. Naše příznivce opět rádi uvidíme na koncertech, které snad již proběhnou bez omezení.

Petr Pavlinec, ředitel

Mateřská škola

MDD – Vlastnoručně opečený špekáček moc chutnal

Rozloučení v námořnickém stylu, plujeme do života

Chci Tě slyšet

Základní umělecká škola ve Velké nad Veličkou ve školním roce 2020/2021 nově otevřela hudební obor sólový zpěv. Jako všechny další hudební obory se museli i žáci pěvecké třídy pod vedením Mgr. Miroslavy Zalubilové vypořádat s distanční výukou. Sotva se s žáky seznámila a zahájila výuku a začali se společně seznamovat s pěveckou technikou a novým repertoárem, museli si zvykat na zpěv u počítače a jiných technologií. Avšak žádná sebelepší technika dnešní doby nenahradí osobní setkání a prezenční výuku jako takovou. Umění je natolik osobní a specifické, že se musí jednoduše řečeno prožít. Toto velmi náročné období bylo vyčerpávající jak pro všechny pedagogy a žáky, tak i pro jejich rodiče. Bez pomoci některých rodičů by byla distanční výuka nemožná, za což jim patří velké poděkování.

Díky této epidemiologické situaci, která nás všechny postihla, vznikaly nové nápady a způsoby, jak tento čas využít. Jedním z takových nápadů byla právě soutěž Chci Tě slyšet, u jejíhož zrodu stojí muzikálová zpěvačka Radka Fišarová. Do této soutěže mohli soutěžící zasílat své videonahrávky a určena byla pro všechny žáky základních a základních uměleckých škol, ať už ve hře na nástroj či zpěv. Přihlásilo se 640 soutěžících, z toho 320 zpěváků. Porotci Radka Fišarová, Petr Malásek, Pavel Šporcl, Terezie Kovalová, Miroslav Linka, Soňa Godarská, Michaela Nosková, Junko Honda a další významné osobnosti umělecké scény vybrali 20 finalistů, kteří byli pozváni na HAMU do Prahy, kde 20. 6. 2021 proběhlo finále této soutěže. Základní umě-

leckou školu Velká nad Veličkou reprezentovala osmiletá Rozálie Kulíková z pěvecké třídy Miroslavy Zalubilové, která se díky svému mimořádnému pěveckému projevu a talentu probodovala do finále, a přestože byla v kategorii Z1 nejmladší, stala se vítězkou. „Rozálka studuje zpěv prvním rokem, několik měsíců jsme se viděly jen přes počítač, byla to její první pěvecká soutěž a odváží si vítězství z takového velkého počtu soutěžících, je to naprosto úžasný výsledek a mám z ní ohromnou radost, jak to všechno krásně zvládla!“ říká její učitelka zpěvu. Soutěžní videa jsou také

k vidění na YouTube. Rozálku o prázdninách čekalo ještě natáčení videoklipu v Praze a další příjemné hudební povinnosti spojené s vítězstvím této soutěže.

Děkujeme za krásnou reprezentaci školy Rozálii Kulíkové a její paní učitelce Miroslavě Zalubilové a přejeme mnoho dalších pěveckých úspěchů!

ZUŠ Velká nad Veličkou

V tom velickém kostelíčku

Česká televize nezapomíná na Hornácko a natáčí v tomto regionu i v současné době mnoho folklorního materiálu. Nakonec není náhodou, že místním folklorem bylo v minulosti fascinováno mnoho hudebních skladatelů, např. Vítězslav Novák či Leoš Janáček, který se z obdivu k Hornácku a jeho kulturnímu bohatství vyznal mj. v publikaci *O lidové písni a lidové hudbě: dokumenty a studie: „Nejdůležitějším střediskem čistého slohu lidové hudby na Slovácku jest bez odporu městečko Velká. Místa podobné důležitosti nepoznal jsem doposud na Valašsku ani Lašsku.“*

Jeden z nových dílů magazínu Folkorika se věnuje architektuře v lidové písni. V podání Sary Slovákové, ženského sboru Oskoruša a Musiky Folkloriky zde zazní několik písní vztahujících se ke stavbám, budovám a dalším „nemovitým“ objektům. Nemohla chybět sada sedláckých o kostelech, se vzpomínkou přímo na ten velický. V pořadu Folklorika se rovněž premiérově objeví několik historických a dosud nepublikovaných filmových záběrů z Velké nad Veličkou, jak je zaznamenal v minulém století na kameru „osmičku“ Karel Sup.

Petr Pavlinec

Hornácká pětadvacítka

V sobotu 31. 7. 2021 se konal již tradiční běh „Hornácká 25“ se startem na stadionu TJ Kordárna. 51. ročník startoval již druhým rokem na novém tartanovém oválu, kde se nejprve uskutečnily dětské závody přípravek, mladších, starších žáků a juniorů. Celkem bylo odstartováno 17 dětských závodů, kterých se zúčastnilo celkem 92 dětí. Následně v 17 hodin startoval hlavní závod, kterého se zúčastnilo 33 závodníků na trati 25 km a 58 závodníků na trati 8 km. Závod probíhal za velmi teplého počasí, kdy teplota dosahovala až 27 °C. Tento rok byla účast nižší hlavně

z důvodu neúčasti startujících se Slovenska kvůli omezení Covid-19.

Hlavní závod na 25 km ovládl, tak jako minulý rok, 36letý Jan Kohut z klubu Fénix sport Blansko v čase 1:25:53. V ženách ovládla trať 51letá Blanka Selucká z Kyjova v čase 2:04:36. Nejlepším „Hornákem“ byl Lukáš Macko z Velké nad Veličkou v čase 1:56:26.

Závod pořádala TJ Kordárna Velká nad Veličkou, ředitelem závodu byl Ondřej Spazier. TJ Kordárna děkuje všem sponzorům, okolním obcím a zúčastněným dobrovolníkům, kteří se podíleli na pořádání tohoto závodu.

Závodu se také zúčastnil Martin Neumann, který běhá s dětmi z hodonínského denního stacionáře „Vlaštovka“, který jako vodič speciálního vozíku s Terezkou doběhl v čase 2:16:31. Ten den se vybral dobrovolný příspěvek pro „Vlaštovku“ ve výši 3 700 Kč, za což všem dobrovolným dárcům děkujeme.

Rostislav Machálek

Horňácké slavnosti 2021

Za podpory všech obcí Horňácka a pod vedením předsedkyně Programové rady Horňáckých slavností byl ve spolupráci s vedoucími folklorních skupin a zástupci jednotlivých obcí natočen stříhový pořad k Horňáckým slavnostem 2021. Pořad připravila FolklorníTV (Folklorní internetová televize). Premiéru měl v pátek 23. 7. 2021 (a dále je možné ho zhlédnout na YouTube.cz pod názvem *Vitajte u nás na Horňácku*).

Vitajte u nás na Horňácku

(Stříhový pořad k Horňáckým slavnostem 2021)

Nápad na stříhový pořad připravovaný k letošním Horňáckým slavnostem (v podobě, v jaké je možné ho zhlédnout) nevznikl najednou. Pro připomenutí se vrátím v čase ještě o něco dál.

Kdyby mi někdo před rokem a půl řekl, že Horňácké slavnosti (v podobě v jaké je známe) nebudou, asi bych se jenom pousmála a považovala bych to za vtip. Avšak zasáhla pandemie a „vtip“ se stal skutečností. Už na podzim roku 2019 byly navrženy programy, které se v roce 2020 měly na HS uskutečnit, ale ze všeho sešlo a všichni

jsme přemýšleli, co dál. V květnu roku 2020 přišla nabídka od pana Jaroslava Kneisla z Českého rozhlasu Brno, že by měli zájem ve spolupráci s námi vytvořit online pořad místo běžně konaných HS, které bylo za současných podmínek nemožné uskutečnit. Z původně plánovaného komornějšího pořadu, kde by účinkovaly dvě muziky, několik sólistů a sborů, nakonec vznikl pořad „Hrajte že ně, hrajte – aneb Horňácké trochu jinak“, který trval dvě a půl hodiny a kde dostala příležitost účinkovat folklorní tělesa ze všech obcí Horňácka.

Pořad proběhnul v sobotu 24. 7. 2020 v KD ve Velké nad Veličkou. V sále se ho zúčastnil z důvodu pandemie omezený počet diváků, ale prostřednictvím Českého rozhlasu byl pořad přístupný pro všechny zájemce (a dále zůstává ke zhlédnutí na You Tube kanále pod názvem *Hrajte že ně, hrajte*) a můžu říct, že se setkal s velmi kladným ohlasem. Myslím, že o úspěšnosti této akce svědčí spousta děkovných reakcí od posluchačů Českého rozhlasu, i těch, kteří tento pořad měli možnost zhlédnout prostřednictvím internetu.

možné realizovat, ale všem nám bylo jasné, že i kdyby se situace v květnu rozvolňovala, není možné připravit HS v takové podobě, jak jsme zvyklí. Hornácké slavnosti se od slavností, pořádaných ve spoustě jiných obcí, liší tím, že jsou čistě regionální. Účinkují v nich pouze folklorní tělesa z místních 9 hornáckých obcí. Během čtyřdenního “maratonu” se titíž účinkující přesouvají z pořadu do pořadu z místa na místo. Všem musí být jasné, že po tom, co se (víc než rok) většina folklorních těles nescházela a nefungovala, není možné uskutečnit HS

Všichni jsme tak nějak doufali, že toto byla výjimka. Věřili jsme, že se loňská situace nebude opakovat a že Hornácké slavnosti v roce 2021 propuknou v plné kráse tak, jak jsme všichni zvyklí.

Nestalo se však. A tak jsme znovu stáli před rozhodnutím, jak to uchopit, jak se v této situaci zachovat, co můžeme pro naše příznivce udělat za těchto podmínek. O nějaké podobě stříhového pořadu jsme začali uvažovat v dubnu. Nikdo v té době netušil, jak se situace vyvine, co bude v létě

v běžné podobě. Rada obce Velká nad Veličkou Hornácké slavnosti začátkem května zrušila. Programová rada Hornáckých slavností tuto skutečnost pouze akceptovala s tím, že připravíme jeden pořad stříhový, který bude předtočený, a tím budeme mít jistotou, že i kdyby se situace zhoršila, máme něco, co můžeme našim příznivcům nabídnout a že také připravíme jeden pořad naživo, který se uskuteční (pokud to situace ohledně pandemie dovolí) na Strážné Hůrce v sobotu 24. 7. 2021. Všem nám

je jasné, že spousta lidí už je sledováním počítače přesycená a má zájem hlavně o akce naživo. Proto jsem ale ani připravovaný střihový pořad nechtěla směřovat jen jako nějakou zdravici pro naše příznivce. Chtěla jsem, aby to nebyl jen pořad k letošním HS, ale aby měl větší přesah. Po dohodě se starosty všech hornáckých obcí, kteří tento nápad podpořili a na pořadu se finančně spolupodílejí (za což jim patří velký dík), jsme se pustili do projektu, který tady na Hornácku ještě nemáme. Z minulých let je spousta záznamů z různých pořadů na Strážné hůrce i jinde v obci. Ale to je něco trochu jiného. Funguje to tak, že autor přijde s nějakou myšlenkou pořadu a pokud je mu pořad schválen, uplatní v něm ty folklorní složky, které odpovídají záměru daného pořadu.

Tento nově vzniklý střihový pořad je však jakýmsi průřezem všech folklorních

skupin, muzik souborů a sborů, které na Hornácku v jednotlivých obcích máme a které projevily zájem v pořadu účinkovat.

V pořadu se postupně představuje každá obec a folklorní složky v ní fungující. Jemnou poetickou formou se přesouvá děj z dědiny do dědiny. Zajímavostí také je, že naprostá většina účinkujících se představí v přírodě v okolí své obce nebo přímo v ní. Místa pro natáčení byla volena tak, aby odpovídala dřívějšímu rázu krajiny a stylu života.

Natáčení probíhalo ve všech obcích na Hornácku v průběhu měsíce června a zúčastnila se ho převážná většina folklorních složek fungujících na Hornácku.

Kratičké záběry se dotáčely ještě začátkem července, což s sebou také přineslo řadu neobvyklých situací. Například slavení fašanku v červnu nebo zdobení stromčeku v červenci.

Stalo se, že v několika ojedinělých případech nebylo možné, aby se muzika či sbor vystoupení zúčastnily. Proto jsme přistoupili k možnosti, použít v těchto případech archivní materiály z minulých let. Přáli jsme si, aby se všechny skupiny fungující na Horňácku (pokud o to projeví zájem) měly možnost v připravovaném programu alespoň nějakým způsobem prezentovat.

V rámci některých obcí se objevují i dětské soubory.

Možnost zúčastnit se dostaly všechny dětské i dospělé soubory fungující na Horňácku, ale z hlediska krátkého času na pří-

pravu a také toho, že se ani dětské soubory během pandemie nescházely, se v pořadu objevují alespoň soubory Veličánek I, Veličánek II, Javorníček a Lhotáček. A jsme za to moc rádi.

Když dnes sledujeme film *Mizející svět*, který se u nás na Hornácku natáčel, říkáme si: „Jé, to je moje babička a tam je náš soused...“. Možná za pár let si naši potomci pořad pustí a budou se dívat, jak v dětství

vypadala jejich maminka nebo jak mluvil a zpíval jejich dědeček, kterého třeba už nezažili.

Kamery (a ne jedné) se mistrně ujal pan Miroslav Lička, spolu jsme se pak pustili do tohoto nelehkého natáčení a zpracovávání obrazových a zvukových záznamů. Průvodní slovo namluvili Alžběta Mikesková a Karel Fajmon. Průvodní píseň „Ja, krajčíru, krajčíru“ nahrála HCM Romana

Sokola. Pan Lička také záznamy velmi obohatil o záběry z dronu, kde naplno vyniká krása naší krajiny, které bychom si měli vážit a chránit ji. A tak vznikl pořad, který trvá téměř dvě a půl hodiny a je takovou pomyslnou procházkou Horňáckem.

I když nám pandemie zavřela cestu k tomu, na co jsme byli zvyklí, nabízí se nám zase jiné možnosti, které by nás možná při shonu, který panuje kolem Horňáckých slavností, snad ani nenapadly. Děkuji vedoucím i členům všech souborů, sborů i muzik, které se natáčení zúčastnili za jejich vstřícnost při přípravě tohoto pořadu.

Myslím si, že tento stříhový pořad je unikátní jednak množstvím lidí, kteří se natáčení účastnili a také těmi krásnými záběry přírody a krajiny Horňácka, do které je zasazený. Je to taková cesta do minulosti se současnými lidmi. Je to průřez toho, co u nás na Horňácku máme, krásných tradic, které nám zanechali naši předkové a toho všeho, na co můžeme být pyšní a čeho bychom si měli vážit.

Takže, za mě velké DÍKY všem, kdo se na tomto pořadu jakýmkoliv způsobem podíleli.

*Mgr. Irena Mikesková ,
autorka pořadu a předsedkyně
Programové rady Horňáckých slavností*

*Horňácko – kraj Bohem aj ľudma milovaný.
Obdarený neprebernú paletú barev a tónú,
rolí, luk, sadú aj vinohradú, dúbrav,
pasinkú, hor, údolí aj potúčkú.
A preca tady život lehký nebývať,
chléb sa dosťova z kameňa dobývať,
ale dyž si človek k téj práci něco pěkného
zazpívať,
aj věci těžké sa lehčej znášaly,
dyž ľudé bok po boku životem kráčali
v časoch dobrých aj zlých.
Horňácko - kraj chudý a preca bohatý.
Podme všet spoločne nahlédnuť do šeckých
deväť horňáckých dedín.
Každá je ináč, má svoje nárečí, tanec aj
hromadu pėsniček...*

„Sáharé“

Jedno ze zajímavých natáčení části pořadu „Vítajte u nás na Hornácku“ proběhlo v Nové Lhotě a okolí.

Nová Lhota je nejvýše položená obec Hornácka. Od ostatních hornáckých obcí se odlišuje hlavně svým tvrdým nářečím. A stejně tak tvrdý a náročný byl život tam v kopcích. Hlavní obživu lidem dávaly hory. Muži tam káceli dřevo a řezali je na sáhy – proto se jim říkalo „sáharé“. Ženy „malinárky“ tam sbíraly maliny a jiné lesní plody, také chodily na klestí a nosily do hor mužům „merindu“ (svažinu). Ale i při vší té práci si lidé vždycky našli čas na to, aby si zazpívali a zatancovali.

Natáčení jsme pojali trochu s nadsázkou v tom smyslu, že chození „do hor drevo ro-

bit“ je pro všechny „sáhary“ taková vášeň, že když místní sáhar Matuš vyhlásí, že sa ide do hor, každý hned všeho nechá a opustí kosu, motyku, vidle a dokonce i galánku, jenom proto, aby se mohl se „sáharama“ do hor vydat.

Mgr. Irena Mikesková

Ozvěny Horňácka

V letošním roce se opět mohly uskutečnit Ozvěny Horňácka. Již XXIV. ročník se konal ve dnech 20.–21. 8. 2021 na Strážné hůrce. Probíhaly v klasickém duchu, a to skloubením tradičního folkloru a moderní hudby. V páteční večer zazněly folkrockové písně kapely Huménečko a následně vystoupila zpěvačka Anna K. a Band.

Tradiční pochod suchovských republikánů zahájil sobotní program Ozvěn Horňácka. Republikáni se shromáždili u suchovské školy, od které pokračovali dál ke Kadúbkú až do Velké nad Veličkou. Zúčastnil se FS Suchovjan v doprovodu CM Velické Trnečky spolu s dalšími místními i přespolními. Mezitím probíhal na velickém náměstí bělokarpatský biojarmark a návštěvníci si taktéž mohli prohlédnout vernisáž horňácké výšivky z rukou Antonína Vrby v prostorách obecního úřadu, která byla zahájena zpěvem mužského sboru z Velké. Součástí biojarmarku bylo i zpestření ve formě krátkých vystoupení, o které se postaral očekávaný příchod su-

chovských republikánů a hostující folklorní soubory. Pozvání přijaly Ženy z Vacevonic, Ženský sboreček Nivnička, Malučká Nivnička, Muzikaša, SLPT Danaj a NS Břeclavan. Soubory uvedla Magdalena Maňáková.

Večerního programu na Strážné hůrce se společně zúčastnily jak hostující folklorní soubory, tak i domácí Horňáci. Představil se Veličánek, Ženský sbor z Velké, mužský sbor z Velké, Sboreček žen z Lipova v doprovodu HCM Petra Galečky, Starší skupina souboru Velička, Retro Velička, HCM Jarka Miškeřika, FS Velička a HCM Kubíci a sólisté. Programem příjemně provázeli Václav Mikeska s dcerou Alžbětou Mikeskovou. O večerní zábavu se postarala HCM Kubíci.

Velké díky patří všem, kteří se podíleli na uskutečnění Ozvěn Horňácka, které po roce mohly opět proběhnout na nově opraveném Horňáckém stadionu. Hlavními organizátory byly Soňa Pachlová, FS Velička a Obec Velká nad Veličkou.

Pohádková cesta

V sobotu 4. září se uskutečnil třetí ročník Pohádkové cesty tradičně kolem toku Veličky. Na samém vstupu čekal na děti skákací hrad a čarodějnice s kouzelnými fixami, kde si děti mohly vymalovat svého dráčka. Kousek dál rozdávaly Pirátky startovací kartičky, do kterých děti sbíraly razítka za vykonané úkoly. Jeden z prvních úkolů je čekal na zámku, kde děti pomohly princovi nakrmit tříhlavého draka. Statečně mu házely míčky do tlamy, aby nesežral překrásnou princeznu. Za zámkem u potoka čekala na děti vodní žínka s hejkalem.

Ti ukázali dětem cestu k vodníkově, kam musely přenést dušičku. Cesta to byla náročná, děti musely přejít přes tok Veličky z jednoho břehu na druhý a zpět. A všechny to statečně zvládly! V pralese se setkaly s divoženkami a spousty lan, provazů a žebříků. Šplhání, lezení a houpání na lanech si děti náramně užily a nejedno dítě muselo divoženky doslova sundat a poslat do Jurského parku. Tam na ně čekala parta dinosaurů a naleziště jejich vykopávek. Každý se ujal své lopatky a z pravěkého písku se snažil vykutat zkamenělinu dinosaura.

Na Divokém západě se střílelo ze vzduchovky na terč za asistence kovbojů. Těm nejmenším pomohli tatínci, starší ve střelbě obstáli na výbornou. Cestou na Onen svět děti vystrašil Drákula, který děti posílal přes černý průsmyk plný pavouků, krys a netopýrů k Bílé paní. Ta si tam hýčkala pěstěné žížalky, které děti musely ve vzduchu překousnout. A kdo to zvládl, obdržel razítko od kostlivce. Na další zastávce se nad hlavami Harryho Pottera a Hermiony vznášeli Mozkomorí. Děti musely na koštěti proletět mezi překážkami k profesorce McGonagallové, a tím si vyzkoušely, jak náročné je zúčastnit se soutěže „famfrpál“. Naštěstí košťata létala bez poruch a létání se obešlo bez střemhlavého pádu. Pak už následovala opičí dráha a tolik obávaný Čertův mlýn. Před branami děti čekal převozník mezi Zemí a peklem a doprovodil děti do Čertova mlýna. Co se dělo za vraty

Čertova mlýna ví jen čert, ale co víme my, je, že všechny děti byly velmi statečné a vrátily se s posledním razítkem, za které si vyzvedly balíček sladkostí a špekáček, který si opekly na táborovém ohništi. Poté následovala diskotéka s DJ Pavlem a skvělou tanečnicí Gábinou, souboje s šermířskou skupinou Canimus Surdit a malování na obličej s Luckou, Alešem a Karolínou.

Pohádkovou cestu pořádala kulturní komise za finanční podpory obce. Zvláštní poděkování patří prodejně Kropa, pekárně Řehák, řeznictví Kružica, paní Mičkové, Hornáckému šenku a všem ostatním, kteří se na přípravě Pohádkové cesty podíleli.

Lenka Slováková

Více fotografií na <https://www.zonerama.com/fotografiepetra/Album/7604837>

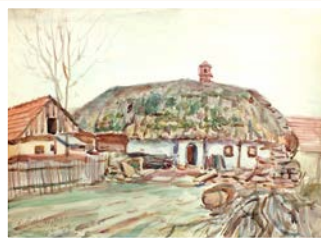
NEŽÍT NADARMO

Josef Korejz Blatinský

Pavel Foltýn, Anna Zelinger, Luděk Mikáč 3. část

Chalupa na Dolním konci ve Velké nad Veličkou může být Šáchova?
Na originále to nejde spolehlivě přechíst.

Chalupa paní Němečkové

Brána a dvorek Kreuzovy chalupy za kostelem ve Velké

Kateřina
Sekerková

Vyšívání u Pinkavů ve Velké
nad Veličkou 9. 2. 1951

Uděláme obrázky radost?

Momentky Josefa Korejze Blatinského exponované od roku 1951
při různých příležitostech ve Velké nad Veličkou.

Svadebčané jedoucí z Vrbky do Velké. Poznáváte někoho?

Děvčátko sedící na voze nám může říci nejvíce. Pokud existuje nějaký způsob jak uskutečnit most do minulosti a dozvědět se více o snímcích, tak pomocí velického zpravodaje doufáme, že právě ona jím bude listovat. S jistotou můžeme říci, že k namalování obrazu stáda ovcí se dvěma černými psy vyjel Blatinský nedaleko nad Velkou. Poznáváte horu v dálce? Je to zalesněné Hradisko a Výzkum? Obraz zde autor zanechal, protože si jej vyfotografoval, pravděpodobně tak existuje ještě někde na Hornácku. „*Kravka sa trochu cuká, hospodář zhodil bočnicu, pozdělával a rozvázal ovce, doplnil stádo.*“ (nářečím) Na pastvině pramenné napajedlo, ve kterém se chladí pítí.

Poznáváte někoho? Poznáváte to místo? Dovedete říci více ke snímkům a obrázkům? Můžete nás informovat elektronicky na adrese: mikacl@seznam.cz nebo ústně – L. Mikáč.

Rozina Režnáková

Anežka Hrbáčová

Kateřina Slováková

Běta Slováková

Běta Turečková-Čambalová, velická spisovatelka

se narodila 28. září 1902 ve Velké manželům Čambalovým, známým to výrobcům krojových součástí, zejména však vynikající vyšivačce a tanečnici Alžbětě Čambalové, té, která ještě v pětadesátiletých letech tancovala se svým vrstevníkem, řídícím učitelem Martinem Hudečkem i primášem a tanečníkem Martinem Miškeříkem starosvětskou na prvních ročnících Hornáckých slavností. Já jsem měl to štěstí, že jsem ji ještě vídal a potkával co by školák jako starou, upracovanou a v obličejích již hodně vrásčitou stařenku, která bývala ve Velké na Závodí. Obě dvě, maminka i dcera měly krásný vztah ke své rodné vesnici a ctily její tradice.

Proto bych chtěl mladší velické generaci obě tyto osobnosti představit. Nejdříve stručněji tu starší Alžbětu (1870 Velká – 1960 Velká), více pak její dceru Bětu Turečkovou.

Mamička naší spisovatelky, jak již bylo řečeno, byla dobrou tanečnicí, zpěvačkou a vyšivačkou. V tomto směru se v mnohém podobala o něco starší a mezi umělci známější Veličance Kateřině Hudečkové, sestře Martina Zemana a mamince sourozen-

ců Hudečkových. Tyto ženy se také spolu sešly na Národopisné výstavě československé (NVČ) v Praze v roce 1895. Ta mladší, Alžběta, tu představovala vyšivačku, pomocnici v tzv. „Čičmanském gazdovství a hostinci“ (vedli jej i obsluhovali v něm manželé Jura a Kateřina Hudečkovi), ale hlavně tanečnici, jak v seznamu účinkujících uvádí Martin Zeman. Alžběta Čambalová st., rozená Světlíková, se dle vyjádření Zdenky Jelínkové, provdala o tři roky později za Veličana Martina Čambala v Praze a to na tzv. Výstavě architektury a inženýrství (1898).¹

Jelikož Alžběta Světlíková pocházela z chudobnější rodiny (otec Tomáš Světlík, maminka Anna Světlíková, veličtí krajčírě) a novomanžel Čambal z gruntu, nebyli rodiče Martinovi tomuto sňatku příliš nakloněni. Po návratu z výstavy žili mladí manželé v nájmu na Psíkovém, kde spisovatelčina maminka za svobodna sloužila, neboť Psíkovi se vystěhovali k dětem do Prostějova. Proto mohla s mladým manželským párem sdílet jejich domácnost i babička Běty Turečkové. Nouzí zde netrpěli,

¹ V Zemanových záznamech z NVČ (Martin Zeman, Slavnosti lidové z Moravy na Národopisné výstavě československé v Praze 1895) její budoucí manžel Martin Čambal mezi 94 zúčastněnými účinkujícími z Hornácka (z toho 26 dětí) uveden není. Dříve se mylně uvádělo, že se Běta Čambalová vdávala na NVČ. Nikoliv. Na NVČ se konaly dvě jiné, skutečné svatby. Dne 20. 8. 1895 si zde Jura Zeman vzal za manželku Annu Mičkovou, oba z Velké, a o den později proběhla svatba Martina Miškeříka z Velké a Evy Srubjanové z Hrubé Vrbky. Funkci družby na svatbě (-ách) vykonávali Jan Herben i Franta Úprka, hrabě Lažanský a pražský primátor Grégr se stali svědky. Na svatbě byl přítomen i ředitel ND v Praze F. A. Šubert a další osobnosti.

přestože žili skromě. Tatínek Čambal byl zručný tkadlec, maminka pracovitá vyšivačka. Pravidelně svými výrobky zásobovali pražskou Zádruhu, ale také je prodávali po všech možných výstavkách v Hodoníně, Pardubicích, Vyškově, jarmácích i soukromým osobám a jejich známým, kteří u nich příležitostně ve Velké bydleli, kupř. malíři Karel Mašek, Vít Skála, T. F. Šimon, Josef Koudelka, Franta Úprka aj. Malá Bětko pobývala v roce 1908 dokonce s maminkou půl roku v Praze u příležitosti Jubilejní výstavy, kde spolu výšivky prodávaly. Svízelnější časy nastaly během I. světové války. Tatínek Martin musel narukovat, bohužel se z války už nevrátil. Od této chvíle se Alžběta Čambalová st. i se svojí dcerou Bětkou musely životem probíjet samy. Ne vždy to bylo snadné.

Jak se tedy dále vyvíjelo dětství a mládí budoucí spisovatelky Běty Turečkové-Čambalové?

Jako sedmiletou holčičku ji pan učitel Mazůrek 15. září 1909 vítal v 1. ročníku velické školy, protože školní rok před první světovou válkou začínal až k tomuto termínu. Už jako žákyně obecné školy napsala vyprávění o Velké, které pan učitel zaslal do Malého čtenáře – a ono to zde vyšlo. Že měla Bětko talent k psaní, to na ní vypořezoval i spisovatel Matuš Běňa, žijící jako důchodce v této době ve Velké (z Velké odešel v r. 1915 do Skalice). Malá Bětko svůj literární talent později dále rozvíjela.

Jelikož se dobře učila, odešla ve třinácti letech, na začátku školního roku 1915/1916 na osmileté gymnázium do Strážnice, přestože situace doma nebyla ideální, jelikož veškerá tíha o domácnost, živobytí a hospodářství zůstala jen na mamince.

Ve Strážnici bydlela jako chovanka v ženském klášteře vídeňského řádu sv. Vincence spolu s osmi jinými studentkami (kupř. s dcerou Joži Uprky Boženou) a s dětmi ze sirotčince v přísném klášterním řádu.

Kvintu zahájila během září 1919 na popud profesora kreslení Miloslava Syllý již ve slovenské Skalici, jenž zde vyučoval. Ze strážnického gymnázia přestoupila údajně z důvodu, poněvadž tu nesehnala podnájem a kvůli „pronásledování“ matematikáře. Ve Skalici pak 6. června 1922 s vyznamenáním odmaturovala. Podnájem našla u skalických pekařů Příkazských. Ve třídě byla oblíbená už proto, že zde byla jako jediná dívka, která navíc do školy chodila ve velickém kroji! Hned se však zapojila do kulturního a gymnaziálního života. Se spolužáky Janem Doležalem ze Vnorov, Vladimírem Clementisem nebo Vladimírem Blahem organizovali recitační a literární besídky, majáles, hráli aktovky a nakonec nacvičili Mahenova Jánošíka. Mimo to se

zúčastnila i cvičení na sokolském sletu v roce 1920 v Praze. Ve Skalici obdivovala společenský a kulturní život, večerní sere-nády a zastaveníčka zpívajících chlapců pod okny děvčat i dodržování lidových zvyků. Proto velmi ráda vzpomínala na Skalici jako na město svého mládí, ve kterém prožila tři šťastné roky.

Po maturitě se načas stává domácí učitelkou dětí světově proslulého malíře Alfonse Muchy – třináctileté dcery a sedmiletého syna – na zámku Zbiroh, kde Mistr tehdy vytvářel Slovanskou epopej.

Od školního roku 1926/1927 se nechala zapsat ke studiu češtiny, francouzštiny a psychologie (tehdy tzv. praktickou filozofii) na Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy. Ze všech profesorů (Krejčí, For-sker, Kádner, Nejedlý...) si nejvíce vážila prof. F. X. Šaldy nejenom pro jeho přednášky a vědomosti, ale i pro jeho lidský přístup k ní samotné. Po dobu studií se jí stal rádcem i přítelem, kterého pravidelně navštěvovala v jeho bytě. Svěřovala se mu se všemi svými starostmi, dojmy i problémy, chtěla slyšet a znát jeho názor na řadu věcí, hledala a nacházela u něho rady.

Běta Turečková během studentských let přispívala do ženského časopisu ABC, kde se prezentovala menšími beletristickými útvary, kupř. autobiografickou povídkou s námětem o její nešťastné první lásce. Povídku F. X. Šaldovi tenkrát nepřinesla, ale z ostychu mu ji zaslala. Šalda se k ní vyjádřil následně: „Přečetl jsem ji do konce. Ale bolelo mne to příliš. Podivná věc, já starý chlap, a mám v sobě místa, kde mám sentiment dvacetiletého jinocha. Jsou věci, které jini necítí, ale mne bolí, bolí... Ale jsou tam některá nemožná přirovnání, pokračujte!“

Šalda byl – tak jako i její přátelé z národopisného Detvanu, kamarádi, spolubydlící studentky a všichni známí – nemile překvapen, když se rozhodla po Vánocích 1928 studium ukončit a provdat se za lesníka Jana Turečka, což také ve velmi úzkém kruhu, jen se svědky, učinila 21. března 1929 na Okresním úřadě v Hodoníně.

Dalších sedmnáct let prožila v osadě Vápenky, manžel spravoval celé poleší Vápenky, které náleželo k ostrožskému lesnímu velkostatku knížete Lichtenštejna. Zde se jí narodil syn Milan, budoucí lesní inženýr. Na Vápenkách se z ní stala hospodyně pečující nejen o rodinu, ale také o malé hospodářství, včetně chovu pestrého domácího zvířectva i malou zahrádku. Aby neztratila kontakt s literárním a kulturním světem, často odjížděla za známými a přáteli do Velké, Prahy, Brna, Skalice, Uherského Ostrohu i jinam, anebo přátelé přijížděli za ní do lesů pod Javořinou. Velmi ráda také cestovala.

Pobyt ve Vápenkách, horské osadě čítající třicet čísel, kde žili v bídě dřevorubci a sezónní zemědělství dělníci, poznala žena knížecího lesníka lidskou bídu a těžký život tamějších obyvatel, a mnohé lidské osudy. V prvotině, kterou nazvala Niva (vyšla roku 1942 v Prombergrově nakladatelství), představuje její literární Eva skutečnou mladou ženu a její trudný život, v němž přivedla na svět dvacet tři dětí (v knížce uvádí autorka třináct), z nichž mnohé v nesnadném a nevyhovujícím lidském prostředí a bídě zemřely. Tato žena však nesla své břemeno s velkou statečností. Kniha Niva mimo sociálního popisu zachycuje i krajové tradice a zvykosloví, též i mnohá pořekadla a přísloví, která autorka později předala etnografickému ústavu v Brně.

V tomto čase se, díky Šaldovi, seznamuje paní Běta s francouzskou spisovatelkou madame Junia Letty, vedoucí redaktorkou kulturní rubriky v revue *L'Europe centrale*, což byl kulturně politický časopis, který vycházel v Praze pro informaci ciziny. Šalda Francouzce doporučil pobyt ve Velké, neboť jejím přáním bylo zhlédnout lidový život a kroje této dědiny, ve které pak strávila celé prázdniny. (Do Velké ji nasměroval také proto, že zde často pobývala Šaldova velká a tajná láska paní Růžena Svobodová, česká spisovatelka.) Junia bydlela u její matky a také u Turečků ve Vápenkách. Na Hornácku našla řadu námětů, o nichž psala (kupř. viz výše u Karla Supa). Naopak Turečková potom publikovala své příspěvky právě v časopise vedeném paní Letty.

V roce 1946 se stěhuje rodina Turečková do Uherského Ostrohu, kde se Jan Tureček stává ředitelem státních lesů. Z jihu Moravy přechází rodina na Svitavsko a tu pobývá asi deset let. Zde v šedesátých letech minulého století sbírá paní Běta přísloví, lidová rčení i další slovesný folklór tohoto kraje a samozřejmě jej doplňuje i sběry z rodného Hornácka. Písemné záznamy pak předala Ústavu pro etnografii a folkloristiku při ČSAV v Brně. Toto prostředí jí poskytl látku ke knížce „Anča, Kača, Magdaléna“, jež obsahuje škádlivky na křestní jména. Kniha vyšla v Albatrosu v roce 1965.

Zralý věk prožila v moravské metropoli. Zde působila jako redaktorka a dopisovatelka mnoha moravských deníků a časopisů, spolupracovala s brněnským rozhlasem, připravovala rozhlasová pásma, besedy..., a tu také sepsala svůj druhý román *Úděl* (vyšel r. 1962, Brno).

V románu zachytila skutečné životní příběhy a osudy ženy, se kterou se sezná-

mila již v červnu 1935 v Itálii, když si tady její synek léčil neustálé angíny a bronchitidy v přímořských lázních Gradu u Terstu. Touto ženou byla Milena Fischerová-Balcarová, spisovatelka a herečka, manželka docenta historie Josefa Fischera, se kterým měla nevydařené manželství. Manželé spolu kvůli dětem ve společné domácnosti pouze formálně bydleli. O osmnáct let starší manžel měl jiné zájmy, dokonce i svou přítelkyni. I tento fakt autorka zachycuje. Více prostoru však dává situacím, které se odvíjely v době okupace Československa, kdy židovský manžel byl propuštěn z práce a pak pracoval ilegálně v odboji (Pražský petiční výbor). Do této práce zapojil i svou legitimní manželku. Milena Fischerová byla nakonec zatčena a popravena v koncentračním táboře Ravensbrück.

Turečková portrét přítelkyně zpracovávala jinotajně a svou hlavní postavu představuje čtenáři „ve slováckém převleku“, čímž chtěla uchovat účast rodného kraje v boji za svobodu. Hrdinku románu popisuje jako odhodlanou, statečně trpící manželku, matku, umělkyni i odbojáčku, která svůj nesnadný úděl ženy nesla od svého provdání až do plynové komory.

Podobné osudy pronásledovaných žen za německé okupace sepsala i v reportáži „Ženy Ravensbrücku“, jež vycházely na pokračování v dením tisku.

Posledním jejím prozaickým dílem je kniha *Na shledanou, Kawakami* (1981, Profil, Ostrava). Jménem Kawakami začal mladou Bětu takto oslovovat sám F. X. Šalda, při jednom společném sezení studentky Čambalové v profesorově bytě, kam za ním ona často přicházela („Napřed kuře a potom lásku, jako ta Francouzka, Kawakami....Pojmenoval mě z rozmaru

„Kawakami“, prý si mě představuje v zemi třešňových květů...“). A pak ji tak oslovoval stále, ať při osobním či písemném styku.

V knize Běta Turečková láskyplně vzpomíná na řadu přátel, které poznala její matka i ona osobně, kteří pobývali u nich ve Velké i Vápenkách, na spolužáky ze Strážnice, Skalice i Prahy i na významné osobnosti a kamarády (dr. Pavol Blaho, prof. Jan Doležal, Joža Uprka a jeho dcera Božena Nováková, Vlado Clementis, F. X. Šalda, Alfons Mucha aj.), kteří jí přirostli k srdci.

Přínosem knihy je, že nám přibližuje nejen portréty zajímavých lidí, ale i jejich povahové a volní vlastnosti i dobu, ve které oni žili. Velická rodačka Běta Turečková-Čambalová (zemřela 31. 3. 1987 v Brně) tak svým literárním dílem přiblížila mnohým čtenářům tuto zajímavou oblast Moravského Slovenska, čímž se velmi podílela na popularizaci nejen střediskové obce Velké nad Veličkou, ale i celého Hornácka.

PhDr. Antonín Mička

Hasiči

Stejně jako pro spoustu dalších spolků, začal i pro velické hasiče letošní rok rušením akcí. Vzhledem k tehdejší epidemiologické situaci se neuskutečnilo tradiční silvestrovské posezení, hasičský ples a ani soutěž mladých hasičů Velická hala.

První akcí, která se uskutečnila, byla až soutěž TFA „Železný hasič Velká nad Veličkou“, která se konala druhou srpnovou nedělí. Soutěžilo se v kategoriích: muži, muži nad 35 let, ženy, dorostenci a dorostenky. Počasí nám přálo a do Velké dorazilo celkem 56 soutěžících.

V kategorii mužů suverénně zvítězil Zdeněk Král z SDH Trpín. Výborně si s tratí poradil i domácí Zdeněk Maňák ml., který v nabité konkurenci skončil celkově na skvělém třetím místě. V kategorii

muži nad 35 let zvítězil Petr Slouka z SDH Sokolnice. I v této kategorii jsme měli svého zástupce, kterým byl Zdeněk Maňák st. Kategorii žen ovládla Kateřina Vodičková s SDH Rokytnice nad Rokytnou, v této kategorii náš sbor zástupce neměl. Kategorii dorostu pak ovládli domácí závodníci. Mezi dívkami kralovala Michaela Maňáková, která zvítězila s téměř sekundovým

náskokem. Mezi kluky už to byl větší boj, kdy s náskokem třiapadesáti setin nakonec zvítězil domácí Lukáš Lipár. Naopak třetí místo nakonec uniklo dalšímu domácímu závodníkovi Davidu Lipárovi, který se nakonec musel spokojit s místem čtvrtým.

Další akcí byla již tradiční soutěž v požárním útoku. Soutěž se koná pravidelně poslední srpnovou nedělí a letos jsme ji pořádali už po pětadvacáté. Kategorie mužů nese již čtvrtým rokem název „Memoriál Pavla Tomčaly“ a v kategorii žen se soutěží „O putovní pohár starosty obce“. Letos se soutěžilo v kategoriích: muži, ženy, smíšený dorost a muži 35+. V kategorii mužů si s trati nejlépe poradili domácí, kteří zvítězili s časem 18:22 s. Soutěž má 25letou historii a letos poprvé se podařilo družstvu mužů vyhrát domácí soutěž a zvednout nad hlavu putovní pohár Memoriálu Pavla

Tomčaly (mimochodem velické ženy tuto soutěž vyhrály už v r. 2016). Druhé a třetí místo obsadily družstva Mistřína A a B. V kategorii žen zvítězila děvčata z Bílovic. Po jejich požárním útoku svítil na tabuli čas 17:26 s., což je nový rekord dráhy. Ten předešlý byl 18:45 s a vydržel celých 10 let! Druhé skončily hasičky z Hovorán a třetí z Mistřína. V kategorii smíšený dorost zvítězilo družstvo Vracov A. Kategorii nad 35 let kralovali hasiči z Tupes, druhé místo brali domácí a třetí skončily Vnorovy.

Mezi uzávěrkou a vydáním zpravodaje proběhla ještě jedna, pro nás velmi významná, akce. Ve dnech 11.–12. září jsme slavili 140 let od založení našeho sboru, který byl založen v roce 1880. Vlastně jsme tedy slavili 141 let, protože oslavy byly odloženy z minulého roku. Na článek o těchto oslavách se můžete těšit v příštím zpravodaji.

A ještě něco o práci výjezdové jednotky. Na konci března jsme převzali nové zásahové vozidlo Tatra 815-7 6x6.1. Od letošního dubna je naše nová Tatra zařazena do IZS, jedná se o jedno z nejmodernějších zásahových vozidel v Jihomoravském kraji. Od té doby zasahovala u 14 událostí, včetně 6 výjezdů do oblastí postižených tornádem. V rámci výcviku absolvovali strojníci s vozidlem kurz bezpečné jízdy na cvičném polygonu Libros v Ostravě. Výcvik probíhal jak na asfaltu, tak při jízdě v terénu.

Závěrem děkujeme všem, kteří se jakoliv podílejí na chodu a reprezentaci našeho sboru, ať už jsou to jednotliví členové/členky, nebo sponzoři a další naši příznivci. Zvláštní poděkování patří našim rodinám, partnerkám/partnerům, za jejich trpělivost a podporu v naší činnosti. Děkujeme!

Za velické hasiče Zdeněk Janků

SDH
Velká nad Veličkou
pořádá

NÁBOR MLADÝCH HASIČŮ A HASIČEK

TĚŠÍME SE NA VŠECHNY KLUKY A HOLKY ROČNÍKU 2014 A STARŠÍ!

Proč hasiči?

- ♦ Práce s hasičskou technikou
- ♦ Soutěže v požárním sportu
- ♦ Další dovednosti (orientace v terénu, uzlování, střelba ze vzduchovky, ...)
- ♦ Základy první pomoci
- ♦ Spousta zábavy, her a super kamarádů

KDY: každý čtvrtek od 16.00 hod.

KDE: hasičská zbrojnice
ve Velké nad Veličkou

KONTAKT: Pavel Sekerka, tel. 704 276 755
Radek Lipár, tel. 606 763 676

STAŇ SE HASIČEM!

Mistrovství ČR v TFA

(Toughest Firefighter Alive/Nejtvrdší hasič přežije)

Dne 28. 8. 2021 se ve Svitavách konalo mistrovství ČR v disciplínách TFA. Soutěž TFA je sestavena ze čtyř disciplín, z nichž první obnáší roztažení a poté smotání hadic, ve druhé soutěžící zápasí s kladivem, figurínou nebo jinou zátěží a překonávají 3 m vysokou bariéru, ve třetí disciplíně jde o vynášení a vytahování zátěže na určitou konstrukci a závěrečná disciplína je výběh do výškové budovy. Soutěžící startuje

Svého zástupce na mistrovství měl i náš hasičský sbor. Byl jím Zdeněk Maňák ml., který se TFA věnuje 3 roky. Je pravidelným účastníkem různých soutěží TFA po celé ČR, ale především se věnuje seriálu soutěží Moravská liga TFA, kde vloni obsadil celkové 3. místo.

s kompletním zásahovým oděvem, pracovním opaskem s karabinou, nasazenou přilbou, zásahovými rukavicemi a dýchacím přístrojem bez masky. Celková váha výstroje je cca 24 kg. Podle popisu to možná úplně nevypadá, ale soutěž je to opravdu těžká, až extrémní a i velmi dobře trénovaní borci ji dokončují na pokraji svých fyzických sil.

Na Akademickém mistrovství ČR v TFA v roce 2019 skončil taktéž třetí. Ale zpět k letošnímu mistrovství.

První úsek zvládl výborně a dokonce v něm patřil mezi tři nejlepší závodníky. Bohužel v druhém úseku si Zdeněk vybral porci smůly. Při přepravě 80kilogramové

figuríny, se mu tato zadrhla o jednu z dlažebních kostek na svitavském náměstí a Zdeněk i s figurínou upadnul. Nicméně i přes tento pád dokončil úsek ve výborném čase, který mu stále dával dobrý základ do pokračování v soutěži. Zbývající dva úseky už proběhly bez problémů. V konečném počítání výsledků, při svém premiérovém startu na MČR, obsadil Zdeněk vynikající 6. místo! Navíc, na mistrovství probíhá i soutěž družstev a Zdeněk jako člen družstva Jihomoravského kraje svým velmi dobrým výkonem přispěl k zisku mistrovského titulu družstev právě pro Jihomoravský kraj.

Ke skvělému výkonu Zdeňkovi gratulujeme a děkujeme za dobrou reprezentaci jak našeho sboru, tak i naší obce.

Za velické hasiče Zdeněk Janků

Házená

Házenkářská sezona začíná vždy na podzim, v září. Nejinak tomu bylo i vloni a po první koronavirové přestávce jsme se všichni těšili na sezonu 2020/2021. Do Jihomoravské ligy jsme postavili družstvo starších žaček a dvě družstva žaček mladších. Bohužel, radost nám nevydržela dlouho. Liga byla vzápětí přerušena a následně i zrušena. Naše družstva tak odehrála každé jen dva zápasy, všechny byly vítězné. Snad nejhůře přerušení ligy dopadlo na mladší žačky, které v předchozí sezoně vévodily tabulce a v ligovém ročníku 2020/2021 byly velkými favoritkami na vítězství v lize.

Vzhledem k epidemiologické situaci se hráčky dostaly zpět na palubovku až na konci letošního května. Před prázdninami zvládly holky ještě několik přípravných „mini“ turnajů, např. v Hodoníně, Kuřimi a v domácí hale. Příprava na novou sezonu začala v srpnu týdenním klubovým kempem v rekreačním středisku Kamínka v Roštíně. Hlavní náplní kempu byly každodenní intenzivní dvoufázové tréninky a doplňkem pak připravené večerní zábavné programy. Následoval nástup pravidel-

ných tréninků a poslední srpnovou sobotu tradiční turnaj Holiday Cup ve Zlíně, kam vyrazily mladší a starší žačky. Tento turnaj byl vloni velmi vydařený a letos ...?

Letos byl ještě úspěšnější! Mladší žačky měly jednoznačný cíl, obhájit loňské vítězství. V této kategorii hrálo 6 zúčastněných družstev systémem každý s každým a holky postupně narazily na HC Zlín – kluci, HC Zlín – holky, Lesana Zubří, Jiskra Otrokovice, Tatra Bohunice. Ani v jednom ze jmenovaných týmů nenašly přemožitele a turnaj bez ztráty jediného bodu s přehledem vyhrály. Třešničkou navrch bylo vyhlášení individuálních cen, kdy nejlepší hráčkou turnaje byla Barbora Krausová a nejlepší střelkyní Nela Režňáková. U starších žaček bylo cílem vylepšit loňské páté místo. Podařilo se. Ze dvou základních skupin po čtyřech týmech, se následně postupovalo do play off. Zápasy v základní skupině byly jasně v režii našich děvčat a do play off postoupily z prvního místa. Ani v play off nezaváhaly a ve finále narazily na velmi dobře hrající Zlín B. Vyrovnaný finálový zápas se našim holkám podařilo v jeho druhé půli zvrátit na svoji

stranu a jako jediný neporažený tým zaslouženě turnaj starších žaček vyhrály. Navíc, nejlepší střelkyní kategorie starších žaček se stala Daniela Čajková. Za zmínku také stojí velmi dobrý výkon naší brankářky Lady Morávkové. Veličanky si tedy z turnaje odvezly zlato ve dvou kategoriích a tři individuální ocenění. Holky gratulujeme!

Také stále sledujeme kariéry hráček, které vyrostly ve velické házené a máme z nich velkou radost. Dnes již tyto hráčky hrají v nejvyšší soutěži (MOL liga), v reprezentaci a teď už i v zahraničí. Spojka Veronika Štipčáková, která v současnosti hájí barvy HC Zlín, reprezentovala ČR na šampionátu EHF EURO házenkářek do 19 let, kde český tým vybojoval desáté místo. Brankářka Adéla Hřebeková, hráčka DHC Sokol Poruba, spolu se svým týmem v čes-

kém play off nejvyšší soutěže vybojovala 3. místo (medaili samozřejmě přivezla ukázat i do Velké). Spojka Jana Šustková letos (i v předchozích letech) nastupovala za DHK Baník Most, se kterým získala již několikrát mistrovský titul v nejvyšší česko-slovenské soutěži MOL liga. V současné době je Jana hráčkou maďarského týmu Dunaújvárosi Kohász Kézilabda Akadémia. Je také pravidelnou členkou reprezentačního výběru žen, se kterým letos úspěšně zvládla kvalifikaci na házenkářské mistrovství světa, které se bude hrát letos v prosinci ve Španělsku.

Jako každý rok dochází ke změnám i přímo v klubu, jedná se hlavně o přesuny hráček do starších kategorií. Letos nejvíce hráček opouští úspěšný tým mladších žaček a od září budou bojovat v kategorii žaček

HÁZENÁ VELKÁ NAD VELIČKOU

VÁS ZVE NA NÁBOR DÍTÍ ROČNÍK 2015 A STARŠÍ

pojdte si zahrát nejen házenou...

Co vás Čeká:

- Tréninky s míčem i bez něj
- Zábavné hry
- Můžeš jezdit na turnaje
- Poznáš nové přátele
- Užiješ si spoustu zábavy
- Radost z vítězství, umění prohrávat
- Vynikající trenéři a kolektiv

Treninky:

pondělí – 17:00-18:30hod.
středa – 17:00-18:30hod.
pátek – 15:00-16:30hod.

Kontakt: Andrea Trýsková 774 691 669
Email: andrea.tryskova@seznam.cz
facebook:
<https://www.facebook.com/hazena.velkanadvelickou>

starších. Také ze starších žaček odcházejí tři hráčky do dorostu. Jelikož jej u nás ale nemáme, odchází holky na limitovaný přestup do interligového Hodonína, kde budou hrát 2. ligu mladších dorostenek. Další dvě hráčky přestupují (limitovaný přestup) do staršího dorostu ve Veselí nad Moravou.

Do letošní ligové sezony nastupuje velická házená s týmy mini žaček, mladších žaček a starších žaček. Všechny týmy budou ve svých kategoriích hrát Jihomoravskou ligu, starší žačky se pak budou snažit kvalifikovat i do celorepublikové soutěže „Žákovská liga“. V době, kdy se Vám dostane

zpravodaj do rukou, už budeme znát výsledky prvních zápasů, bohužel zápasy se hrají až po uzávěrce zpravodaje, takže Vám je zde nemůžeme přinést. Určitě je ale najdete na FCB stránkách Házená Velká nad Veličkou.

Naším partnerům děkujeme za jejich přízeň v nelehké době a těšíme se na další spolupráci. Všem našim hráčkám (a Adamovi) děkujeme za skvělou reprezentaci nejen našeho klubu, ale i naší obce a přeje-me hodně dalších sportovních úspěchů.

Za SKH Velká nad Veličkou

Zdeněk Janků

Soutěžní festival Brána 2021 hledá talenty

A co je to Brána?

Název Brána vznikl přeložením latinského slova Porta, přesněji Porta Bohemica – Brána Čech.

Je to soutěž pro děti a mládež do 18 let v interpretaci nejen trampské, folkové a country písne, pořádaná každoročně Českou táborskou unií. Soutěží se v kategoriích jednotlivců a skupin, ve většině s vlastním doprovodem. Vlastní tvorba dětí je vítána. V průběhu roku jsou pořádána jednotlivými oblastmi tzv. oblastní kola, ze kterých jsou odbornou porotou vybráni soutěžící do celorepublikového finále pořádaného v Brně.

Soutěž Brána je pro mnoho začínajících interpretů místem, kde poprvé stojí na „prknech“ před mikrofonem a stává se odrazovým můstkem pro další jejich činnost.

Důkazem jsou i známé tváře, které vzešly z Brány a se kterými se můžete v současnosti potkávat na nejednom z festivalů či na koncertech. A že se skutečně jedná o žánrově neomezený festival vám v dnešní době může potvrdit i letmý pohled na televizní obrazovku. Ano, „světu“ vládne Superstar, a mezi padesátkou nejlepších najdete mnoho známých tváří, kterým Brána umožnila být „slavnou či slavným“. A proto neváhejte, Brána je tu pro Vás! :-).

Oblastní kolo Chřibsko-karpatské oblasti, která zahrnuje okresy Hodonín, Uherské Hradiště, Kroměříž a Zlín se bude konat ve Veselí nad Moravou v Kafe v kině v neděli 24. října od 14 hodin.

Přihlásit se můžete do 10. října 2021 na tel. čísle 604 537 405.

Podrobnosti najdete na www.festivalbrana.cz.

Chroust, hrozba zahrad?

Chrousti patří do podčeledi chroustovití – *Melolonthinae*. Tato podčeď zahrnuje malé, střední i velké druhy, kterých je v ČR a SR dohromady 20 a jsou všechny býložravé.

Nejznámější z chroustů je robustní, 15–25 mm velký chroust obecný – *Melolontha melolontha* (L.). Larva – ponrava se vyvíjí 3–4 roky v zemi, kde ožírá kořínky trav, ale i kulturních rostlin a stromů. Vylíhlý brouk přezimuje v zemi, v dubnu – květnu se pak vyhrabe a rozletí krajem.

Podle doby vývoje nastávají tzv. chroustí roky, při kterých dochází k přemnožení a následnému holožírů hlavně dubů, ale i švestek nebo révy. Pamětníci si zajisté vzpomenou na doby, kdy chroustí mraky zaplnily celou oblohu. Ve Velké nad Veličkou byl poslední chroustí mrak vidět nad

Molvami kolem roku 1980. V těchto chroustích letech se chodilo na lov brouků, kteří se otřepávali ze stromů do plachet, a po spaření horkou vodou se jimi krmila prasata a slepice.

Nadměrné používání umělých hnojiv a pesticidů přivedlo kdysi kalamitního škůdce téměř k vyhubení. Na Hornácku, když budete mít štěstí, uvidíte chrousta třeba na Vojšicích.

Určitě jste si mnozí vybavili chroustí kalamity v posledních letech na Bzenecko-Rohatecku a říkáte si, co to tady pletu. Na místech s písčným podkladem způsobuje pravidelné kalamity jiný druh, a to chroust maďalový – *Melolontha hippocastani* (F.). Ten při přemnožení způsobuje holožírů všeho zeleného. Primárně napadá duby, pak plynule přejde na ovocné stromy, révu, řepu a viděl jsem ho i na rajčatech a hrachu.

I když je chroust považovaný za škůdce, do ekosystému patří, a proto jej respektujeme.

Jan Habarta

Zdroj: Holožír chrousta maďalového <https://lesy.cz/casopis-clanek/rojeni-chrousta-madaloveho-v-oblasti-bzenecke-a-hodoninske-doubravy/>

Jak se vyhnout konfliktu se psem a jak reagovat při napadení psem

část 2.

V minulém díle jsem psala o tom, jak předcházet napadení psem. Nyní zkusím popsat, jak reagovat, když Vás nebo Vašeho psa napadne jiný pes. Opět se můžeme setkat s více situacemi, ale většinou pes není pod kontrolou majitele a volně pobíhá, nebo vyběhne z otevřeného dvora.

ATAK (ÚTOK) PSA NA ČLOVĚKA

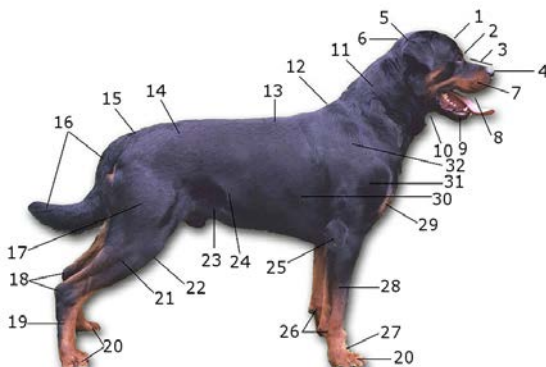
Když se Vám nepodaří vyhnout se přímému kontaktu s volně pohybujícím se psem (jako jsem popsala minule) a pes do Vás zpočátku jen narazí nebo na Vás skočí, snažte se opět zachovat klid. V žádném případě nekřičte, nedělejte prudké pohyby a neutíkejte (psovi stejně neutečete) a psa by to mohlo ještě více rozvášnit. Pokud vidíte, že pes se k Vám řítí neohroženě a nekontrolovaně, zkuste se k němu postavit bokem, ruce volně podél těla nebo zkřížit na hrud' a rozkročit se tak, abyste při nárazu neztratili balanc. Tímto postojem si zajistíte stabilitu, ruce podél těla nebo zkřížené na hrudi seberou psovi možnost zákusu a většinou

do Vás jen narazí. Po nárazu můžete zůstat stán nehnutě, pokud to psa neodradí, vždy se k němu snažte otočit bokem (nikdy ne přímo čelem). Toto Vaše chování dá psovi najevo, že se chcete konfliktu vyhnout. Měl by to rychle pochopit a pravděpodobně Vás začne očichávat, zklidní se a odejde.

V případě, že ztratíte balanc a upadnete na zem, stočte se do pevného klubička, buď v dřepu nebo v leže na boku. Je nutné přitáhnout kolena i hlavu co nevíce k hrudníku. Paže přitáhnout k hrudníku tak, aby se dlaně dostaly za krk a propletením prstů si ochráníte krční páteř. V této poloze má pes minimální možnost zákusu do Vašich končetin a současně si ochráníte nejcitlivější části těla. Takto se dostanete do klidové polohy a pes o Vás časem ztratí zájem, očichá a odejde. V nejhorším případě, kdy nestihnete zareagovat a pes už Vás kousne (tím mám na mysli tvrdý zákus), snažte se povolit svaly a volat o pomoc. Takových případů, kdy potkáte agresivního psa úplně o samotě je naštěstí minimum. Ale pokud

Anatomie psa:

1. čelo, 2. stop, 3. hřbet nosu, 4. nosní houba, 5. převislé ucho, 6. týl, 7. pysky, 8. mor-da, 9. spodní čelist, 10. hrdlo, 11. šije, 12. ko-houtek, 13. hřbet, 14. bedra, 15. záď, 16. ocas, 17. stehno, 18. hlezna, 19. nárt, 20. tlapky, 21. bérce, 22. koleno, 23. slabina, 24. břicho, 25. loket, 26. zápěstní klouby, 27. nadprstí, 28. předloktí, 29. předhrudí, 30. hrudník, 31. rameno, 32. lopatka

byste opravdu byli sami v zápasu se psem, bez pomoci někoho jiného, zkuste psa vyvést za obojek nebo se psovi volnou rukou dostat na hrdlo a vši silou stisknout dýchací trubici (obr. bod 10.).

ATAK PSA NA DÍTĚ (SLABŠÍ OSOBU)

Před útokem psa na oslabenou osobu se snažíme osobu uchránit pomocí bariéry buď větším předmětem nebo vlastním tělem. Když pes neohroženě přibíhá, snažíme osobu skrýt tak, aby se do kontaktu se psem nedostala. Opět platí, že postavíme-li se bokem k psovi a odvrátíme pohled, můžeme hrozící nebezpečí snížit. V případě, že se pes k osobě dostane a začne kousat, snažíme se jej od postiženého odtrhnout vyvěšením za obojek nebo smyčku z vodítka kolem krku, případně slabin (obr. bod 23). Nepomůže-li toto a nebo nemáme-li po ruce vodítko, můžeme použít jiný předmět, kterým se pokusíme vypáčit pokousanou část těla z mordy psa. Z vyprávění kolegy kynologa znám případ, kdy se podařilo útočícímu psovi strčit do tlamy a hrdla tenkou větvičku. Tím se vyvolal dávicí reflex a pes

oběť pustil. U některých psů může být účinný i úder přímo na tělo nebo do oblasti slabin, ale existují i typy psů, kteří jsou vůči úderům odolní a naopak to u nich vyvolá ještě větší razanci útoku.

ATAK PES VERSUS PES

Jsme opět v situaci, kdy se nám nepodařilo konfliktu vyhnout a psi se do sebe pustili případně se pevně zakousli. I zde se snažíme psy od sebe odtrhnout a zajistit silnějšího psa (zpravidla je to ten, který je v souboji častěji nahoře). Pro povolení zádku můžeme použít stejná doporučení uvedená výše.

Závěrem dodávám, že výše zmíněná doporučení jsou spíše všeobecného rázu a každá životní situace je jiná. Každá vaše reakce, která povede k vyhnutí se konfliktu a zbavení se útočícího psa, bude správná. V případě pokousání (tržná rána) se vždy snažte zjistit, jestli je pes očkovaný proti vzteklině. V tomto textu jsem popsala nejvíce pravděpodobné možnosti při setkání se s cizím psem. Pokud na Vás útočí vlastní pes, navštivte nejbližší kynologické cvičiště, kde Vám poradí.

Ľitka Ryšavá

zdroj obrázku: Wikipedie

Ambon

V neděli 25. 7. 2021, kdy jsme ve Velké nad Veličkou oslavovali svatou Máří Magdalenu, patronku našeho kostela a patronku všech Veličanů, jsme se při slovech evangelia vrátili do doby velikonoční, přímo ke hrobu, kam Josef z Arimatie položil Tělo ukřižovaného Ježíše Krista, zavinuté do pláten. V neděli, brzy ráno přišla na toto místo ke skále Máří Magdalena s vonnými

mastmi, aby oddaně pomazala Tělo svého Pána, kterého považovala ve svém životě za jediného následování hodného. Hrob našel prázdný. Viděla pouze sejmutá plátna. Pána nepoznala, přestože stál před ní. Že je to skutečně On, poznala, až na ni zavolal jménem. Stala se první svědkyní zmrtvých vstání Ježíše Krista a přinesla o tom zprávu všem. Můžeme říct, že mše svatá patrocí-

nium v našem kostele znamená nejen připomenutí odkazu této světice a povzbuzení v následování jejího příkladu, ale také druhé prožití tajemství Velké noci, vzkříšení Božího Syna a Jeho vítězství nad smrtí.

V letošním roce slavnostní mši svatou patrocinium ozvláštnila další významná událost. Otec Josef Vysloužil od začátku působení v naší farnosti postupně, trpělivě a houževnatě pracuje na náročné rekonstrukci našeho chrámu Páně, aby ho zvelebil. Po položení krásné mramorové dlažby v kněžišti, v prostorách k němu přilehlých, obou přístavcích a mramorových schodů u bočních oltářů, přibyl v kněžišti, na straně epištolní, nový ambon. Autorem tohoto významného, uměleckého díla je akademický sochař a restaurátor Mgr. Martin Slovák. Podstavec vytesal z pískovce, jurského mramoru typu „jura gelb“ v odstínu světlého okru, stejného materiálu jako byl použit na dlažbu. Tady se projevila prozíravost otce Josefa, který pořídil blok kamene zároveň při nákupu dlažby a tak vše k sobě dokonale ladí.

Podstavec připomíná kmen stromu vyrůstající ze země, ze které strom čerpá sílu. Znázorňuje pevnost víry pramenící z Božího slova. Ježíš praví: „Já jsem vinný kmen a vy jste ratolesti.“ Ze čtyř boků se odstavec

mírně rozšiřuje a vytváří náznakově 4 pilíře s ostrými hranami. 4 pilíře = 4 evangelisté, to znamená 4 základy, na kterých křesťanství stojí. Rohy směřují do 4 světových stran, do kterých se z ambonu hlásá slovo Boží. Na svátek svatých věrozvěstů, Cyrila a Metoděje, zpíváme antifonu žalmu: „*Žděte do celého světa a hlásejte evangelium.*“ Motiv palmového listu vyrytého do kamene připomíná palmové ratolesti, kterými lid vítal Ježíše Krista při vjezdu do Jeruzaléma o Květné neděli. Podstavec svým tvarem symbolizuje nádobu. Ta se při liturgických obřadech používá velmi často – schrána na vodu, olej a víno. Ambon doplňují sochařské prvky z bronzu. Na pulpitu ambonu se vlní plastika složeného pruhu plátna. Ta odkazuje na Máří Magdalenu, patronku našeho kostela.

Drapérie z bronzu na kamenném abaku tvoří pulpit a schránu ve tvaru knihy pro položení a uložení lekcionáře. Vypadá také jako svitek papíru, z kterého se čte v synagogách starý zákon, na nějž navazuje zákon nový.

Při poutní mši svaté otec Josef nový ambon posvětil. Stali jsme se tak svědky významné události s přesahem do budoucnosti. Otec Josef pak všechny vyzval, aby si přišli nový ambon prohlédnout.

Hana Vachunová

Mizející vzpomínky

Velká se v průběhu času mění, rozvíjí a modernizuje, stejně jako všechny ostatní vesnice a města. Ne vždy je to ku prospěchu věci, ale těžko to lze zastavit. Z historického hlediska to není tak dávno, kdy ve Velké nebyl kulturní dům, obchodní dům, bytovky ani Kordárna. Někteří tuto dobu stále ještě pamatují. Byli svědky doby, kdy ve Velké stály „německé baráky“, současná evangelická modlitebna sloužila jako ubytovna pro dělníky, chodili do hospody „Na Zámečku“, kino se promítalo „U Jagošů“ a pro Hornácké slavnosti každoročně stavěli pódium. Stejně jako tito lidé odcházejí, mizí i jejich vzpomínky a tím i důležité části historie Velké. Folklor a životy významných osobností Velké s folklorem spojených jsou podrobně zmapovány, a tyto informace zůstanou zachovány dalším generacím. Mnoho dalších sfér života ve Velké je však opomíjeno, a to zcela neprávem. Zaslouží si stejnou míru pozornosti.

Není to tak úplně dávno, kdy byla na jaře roku 1985 zbořena jedna ze signifikantních staveb velického náměstí i nedávné minulosti Velké, a to dům č.p. 100. Dnes se v těchto místech nachází park před kos-

telem a také terasa Pohostinství u Lajzů. Starší lidé ovšem často neřeknou, že byli „u Lajzů“, mluví o hospodě u Vernerů (Wernerů), která také padla za oběť přestavbě tohoto prostoru v bufet s cukrárnou.

JOSEF PAVLICA, obchod a autobusová doprava na všechny strany. Výborné pro turisty. Velká n. Veličkou.

JOSEF ŘIČÁNEK, restaurace „Na staré poště“. Cizinecké pokoje. Výborná kuchyně a nápoje. Velká n. Veličkou

ALOIS WERNER, řeznictví a uzenářství, moderní restaurace. Cizinecké pokoje. Výborná kuchyně, nápoje. VELKÁ NAD VELIČKOU.

Československý patent vynálezce F. Zavadila ve Velké nad Veličkou. (Vinný filtr) Vám zachová nejlepší a nejuchutnější víno! Vínaři, žádejte prospekt!

ANTONÍN PAVLÁTKA, drogerie „U sv. Maří-Magdalény“. Výtečná velická sodevka. „Srdíčka od sv. Antoníčka“. Veškeré fotopotřeby. Medicinální drogerie. VELKÁ NAD VELIČKOU.

Navštivte „Hornácké museum Francka Úprky“ ve Velké nad Veličkou. (Předseda: Dr. Vladimír Pavlík.

DETSKÁ OZDRAVOVŇA V ŽELEZNOM PRI RUŽOMBERKU vo výške 1000 m nad morom, vybudovaná uprostred hlbokých ihličnatých hôr, pod hofami na krásnej polane prijíma aj tohoto roku deti NĚ TUBERKULOZNE, chudokrevné, ktoré potrebujú zotavenia, oslabenia a zvýšenia vzdornosti proti infekčným nemociam za 20'—Kč denne. V tom zahrnuté: byt, 5 krát denne strava, kúpele, lekár, pedagogický dozor atd.—Pre dospelých má 17 iziieb k dispozícii. Denná penzia je 30'—Kč 32'—Kč. O informácie treba sa obrátiť na Odbor Masarykovej ligy proti tuberkulóze v Lipt. Sv. Mikuláš.

Mnozí ještě pamatují existenci domu, kde naši předci dlouhá léta navštěvovali provozovny místních podnikatelů. V průběhu času se zde nacházela například cukrárna, opravná bot, čistírna, prodejna zeleniny či holičství, ale také byt rodiny Hochmanovy. Vzpomínky na vůni linoucí se z tradiční cukrárny, sladkosti za korunu,

zmrzlinu v oplatkové mističce jsou dodnes v živé paměti.

Před druhou světovou válkou zde působila řada podnikatelů, kteří však již postupně upadají do zapomnění. Našli byste zde např. prodejce svatých obrázků Ludvíka Bezděka, prodejce školních knih Jana Hudečka, obchodníka se smíšeným zbožím Vladimíra Halmu, nebo také drogistu a prodejce sodovek Antonína Pavlátku.

Tento dům nesl dříve číslo popisné 61, protože se jej stejně jako většina dalších starých staveb ve Velké, dotklo přechíslování

domů, které proběhlo v druhé polovině 19. století. Pokud tedy někdo odvozuje původ svého rodu ve Velké z konkrétního čísla popisného, tak je dost pravděpodobné, že jeho dům měl ještě před 150 lety zcela jiné číslo.

Byl to také dům, v minulosti patřící rodině Grünfeldů, která byla součástí silné židovské komunity ve Velké. Židé hráli ve Vel-

ké v druhé polovině 19. století a počátkem 20. století velmi významnou roli. Přestože nebyli zrovna u všech lidí oblíbení, provozovali zde velkou část obchodů a také některá pohostinství. Ve Velké tak byly kromě obchodu rodiny Davida Grünfelda, který se nacházel právě v čísle popisném 100, také obchod Adolfa Grünfelda (dnes již také zbořená budova bývalé pošty později pizzerie), obchody Davida Preisse, Rosy Grünzweigové nebo Moritze Spitze či pohostinství provozované rodinami Schillerů či Braunů.

David Grünfeld byl mezi lidmi přezdívaný „Fajnový“, prý proto, že uměl dobře jednat s lidmi a často zdůrazňoval, že prodává „fajnový orkať“. U „fajnového“ bylo možno nakoupit plátna, sukna, flanely, nitě, knoflíky a vše, co ženy potřebovaly. Údajně se bohatý sortiment tohoto obchodu projevil na výrazných změnách v součástech kroje, dnes tak tradičního oděvu, na kterém si tolik zakládáme. Není to ani 100 let.

Teprve deset let po demolici domu č. 100 bylo zjištěno, že k němu patřil i starý kvel-

bený sklep směřující pod náměstí. Tento typ sklepu je součástí více staveb na velickém náměstí a vždy jsou směřovány pod náměstí. Sklepy mohly, podle jednoho ze možných výkladů, sloužit v minulosti k úkrytu obyvatel Velké před nájedzy nepřátelských vojsk. V případě jejich spojení rovněž k možnému úniku obyvatel z postižené oblasti. Také jste slyšeli ty

pověsti o tunelech, které měly vést z náměstí až na Háj nebo snad až do Suchova. Skutečně to jsou jen pověsti?

Velká má svou bohatou historii, která však bohužel postupně upadá do zapomnění. Historie již neexistujících staveb, zaniklých živností a řemesel, původu místních označení, vzpomínek na běžný život v naší obci, ale třeba i vzpomínky na sportovní týmy a jejich výkony, to vše mizí spolu s pamětníky.

Pokud tedy máte staré fotografie, dokumenty nebo třeba jen vzpomínky na život ve Velké, které podle Vás stojí za uchování pro další generace, prosím, abyste mne kontaktovali osobně, emailem či telefonicky. Společně můžeme všechny příběhy uchovat příštím generacím.

Lukáš Pachl
(lukas.pachl@gmail.com,
724 515 790)

Letní koncert

Květen až červenec se nesly ve znamení usilovné snahy. Kdo v tuto dobu procházel kolem našeho kostela, mohl často slyšet hudbu a zpěv pronikající zdi ven. V okně pod věží a vitrážovém okně nad kůrem s vyobrazením svaté Cecílie se svítilo do noci. Probíhaly tam dlouhé zkoušky zpěvaček velické schůly a varhaníků. Pečlivě se připravovaly na koncerty plánované na polovinu prázdnin.

Přestože nácvik dvou desítek písní a sborových skladeb byl velmi náročný na čas a hlasivky, znamenal především velkou radost. Začátek prázdnin pak přinesl nemalé problémy s organizováním termínů zkoušek, neboť školní volno lákalo k aktivitám nejruznějšího druhu, hlavně k cestování. Ale i přesto se podařilo s dobrou vůlí a svorností zodpovědně se připravit na vystoupení.

Premiéra se uskutečnila 31. 7. 2021 v 15 hodin ve farním kostele Nanebevzetí Panny Marie v Kyjově na poděkování farnosti Kyjov, Městskému úřadu Kyjov, dobrovolnickému centru Krok Kyjov i dalším dobrodincům za zprostředkování klubovny pro činnost ROSKY Kyjov – spolek nemocných s diagnózou roztroušená skleróza, kde funkci předsedkyně pobočného spolku ROSKY Kyjov zastává Kristýna Motyčková z Velké nad Veličkou. Druhý koncert se konal následujícího dne 1. 8. 2021 v 15 hodin v našem kostele ve Velké nad Veličkou. Repertoár 5 písní, 4 skladeb pro chrámový sbor a 7 varhanních skladeb zůstal stejný. Podle mého názoru se tento výběr ukázal jako velmi šťastný, neboť obsahoval mimořádně nádherné melodie i silné, duchaplné texty, které oblažují nitro člověka.

V první části koncertu velická schůla v úvodní písni přivítala Pána v našem chrámě, který podle svého slibu se nachází tam, kde se křesťané spolu scházejí. Vzápětí připojila poděkování Bohu plnému lásky, Tomu, který byl, který bude a který na věky je. Dále oslavila Svrchovaného, a vzdala díky za všechno stvoření: za slunce a hvězdy, za vodu, za planetu Zemi, za přírodu a krásy světa. V prikázání lásky podle příkladu Ježíše Krista, našeho Pána, vyzývala: „*Milujte se navzájem, jako já jsem miloval vás. Necht' je vaše láska ryzí a není ve vás zášť. Jenom v lásce dojdeš k cíli a tou láskou jsem já sám, tak milujte se a já vám lásku dám.*“ Za elektrickými klávesami se střídali David Motyčka a Adam Zálešák. Anna Slováková zpívala sólo, hrála na kytaru a altovou flétnu, a celý koncert provázela slovem. Další sóla zpívali Adam Zálešák a Marie Okénková.

V druhé části koncertu rozezněli královský nástroj naši varhaníci. Adam Zálešák zahrál skladby Sorty in six, Menuet od Boëllmanna, Adoro te devote od Petra Ebena. David Motyčka se představil díly Preludium G dur bwv 541, Preludium a fuga g moll, Labyrint světa a ráj srdce 5. část od Petra Ebena, Festival. K nejtěžším kouskům a nejnáročnějším na provedení a techniku patřily skladby z autorského pera Petra Ebena. Adam Zálešák vybral Versetti II – variace na píseň Adoro te devote, kterou známe v češtině jako kancionálovou píseň „Klaním se Ti vroucně“ a najdeme ji v kostelních knížkách pod číslem 712. Ze zhudebněného díla J. A. Komenského Labyrint světa a ráj srdce jsme slyšeli „Sladké

okovy lásky“, kde se mimo jiné rozvíjí variace známé lidové písně „Ej, lásko, lásko“. Celý cyklus vznikl při předčítání textů Markem Ebenem a improvizaci na varhany jeho otcem Petrem Ebenem na toto téma. Oba varhaníci podali při hře na největší a nejhlasitější nástroj na světě excelentní výkony. Chtěla bych také ocenit i to, jak se vypořádali s ovládáním zcela odlišných varhan. Velické a kyjovské varhany totiž vyžadují jiný přístup. Varhany v Kyjově jsou nejen několikanásobně větší, ale také modernější. Asi před třemi lety prošly komplexní, náročnou rekonstrukcí. Díky tomu lze využívat elektronické ukládání kombinací zvuků pomocí technologie Setzer, která při vlastní hře významně pomáhá, ale klade větší nároky na přípravu. Nachází se zde o jeden manuál více. Klaviatura je měkká. Jednotlivé klávesy se musí mačkat jemněji s citem pro přesnost, jinak hrozí zmáčknutí dvou kláves místo jedné. Velické varhany mají klaviaturu velmi tvrdou a hra na ně vyžaduje důraz až razanci. Při nedomáčknutí tón nevyjde.

V třetí části koncertu se vrátila na scénu velická schůla. Tentokrát v roli chrámového sboru. Za varhany usedl David Motyčka. Za dirigentský pult se postavil Adam Zále-

šák. První zazněla středověká modlitba Duše Kristova (Anima Christi), která se úzce pojí se svatým Ignácem z Loyoly: Duše Kristova posvěť mě.

Jednotlivé sloky zpívali sólo Anna Slovácová soprán a Adam Zálešák basbaryton. Jako druhou píseň jsme slyšeli charismatickou znělku eucharistického kongresu z roku 2002 od Zdeňka Pololánika.

Mírné zvolnění v tempu i prostor na rozjímání o pravdivosti slov přinesla postní píseň z roku 1543, ve které se zpívá:

*„Soudce všeho světa, Bože,
před trůnem Tvým nepomůže,
žádnému nádhernost jeho,
byť měl slávu světa všeho.“*

Zpěvačky nezapomněly vzdát chválu Panně Marii, Paní divukrásné, Panně přesvaté, celé sluncem oděné, v písni „Korunovaná hvězdami“.

A kdo vám z kůru od srdce zpíval? Tereza Mičková – soprán, Kristýna Motyčková – alt, Marie Okénková – soprán, alt, Anna Slovácová – soprán, Aneta Zálešáková – soprán, alt a Hana Vachunová – soprán.

Velická schůla spolu s varhaníky děkuje všem, kteří obětovali pohodlí domova a vypravili se v prvním srpnovém, nedělním odpoledni na koncert do našeho kostela. Hojná účast nás velmi potěšila i povzbudila do další činnosti. Doufáme, že hudební díla, která jsme pro Vás připravovali s láskou a zpívali a hráli plni emocí ke cti a chvále Boží, vám přinesla příjemně strávený čas, a že ve vás zanechala alespoň malé jádérko dobrého, co se podařilo. Pán Bůh zaplať za vaši štědrost darů na dobrovolném vstupném, kterým jste přispěli na opravy kostela.

Hana Vachunová

Ztracené dědictví

Vzpomínám na debatu s jednou paní, kdy se tato rozčílovala nad nespravedlností světa. Zlobila se, že ona musí poctivě svou hypotéku splácet, mít disciplínu a vše řádně propočítávat, zatímco někdo jiný si nadělá hromadu dluhů, nakoupí auta, pobude jako prasce v žitě, peníze utratí a dál nic neřeší. Vadilo jí, že takový člověk si z exekutorů nic nedělá, majetky má přepsané na příbuzné a žije si v klidu v šedé zóně. Nebo si dokonce dlužník dovolí jít do bankrotu (insolvence) a poté, co zaplatí část dluhů, je od placení zbytku osvobozen.

Na uvedené lamentování rozhořčené paní lze odpovědět, že svět není spravedlivý a přelétavé štěstí poletuje jako muška zlatá mezi lidmi. Stává se docela často, že dlužník v exekucích se stane dědicem nemalého majetku. Dlužník bez majetku dosud své dluhy neřešil, protože exekutoři mu nemají co vzít. Nebo dlužník do insolvence nevstoupil, neboť to většinou znamená chodit do práce, žít z minima, makat a mít disciplínu. Nu, a představte si to rozčarování. Od notáře dlužníkovi dojde oznámení o dědictví. A v dnešní době zdědit rodinný dům, to může být hezkých pár milionů. Dlužník nemůže dědictví odmítnout a přihlášení exekutoři a věřitelé si své pohledávky z dědictví nechají zaplatit do

poslední koruny. Zadlužený dědic mohl mít včasnou insolvenční svou dluhy dávno vyřešeny a dědictví mohlo jeho životní úroveň zcela zásadně změnit. To se však nestane a z dědictví dlužník a jeho potomci často neuvidí nic. Někdy tedy platí, že každý svého štěstí strůjcem.

Jsou také smutnější případy. Třeba dlužník, kterého dostala do dluhů jiná osoba (např. manžel gambler nebo neúspěšný podnikatel), který je na konci insolvence, kdy již dlužník prokázal schopnost splácet a oddlužení je nadosah, nečekaně dědí. Bohužel v takových případech je dědictví použito na úhradu existujících dluhů v plné výši. Jedinou obranou je pak pro dlužníka v insolvenční, který je v předpokladu dědictví, včasné odklonění majetku.

Vstup do insolvence je nutno posuzovat s přihlédnutím k zdravotnímu stavu rodičů dlužníka a jsou-li jsou nějaké děti dlužníka, pro které chce případné dědictví ochránit. A rovněž by si měl dlužník v exekucích velmi dobře ujasnit, jaká je pravděpodobnost, že bude dědicem a následně zvážít včasný vstup do insolvence.

Vesmír je obvykle v rovnováze a s výjimkou notorických průšvihářů přiděluje osud štěstí a náhodu každému v míře přiměřené. Často pomůže vzít věci včas do vlastních rukou.

*Mgr. Evžen Morávek,
advokát ve Velké nad Veličkou*

Hlasování o důvěře

Tak jsme se i ve Velké nad Veličkou dočkali úrovně vrcholné politiky. Jen se z toho nějak nedokážu radovat. Ono totiž politické rozhodování ve Velké začíná kopírovat způsoby právě těch politiků, kteří nám ve světě dělají ostudu. Těch, kteří nás nepovažují za partnery. Takových, kteří se domnívají, že se občan aktem volby nadále vzdává práva myslet, vyslovovat své názory a svá přání a veškeré rozhodování pokorně odevzdává do jejich rukou.

Přesně takhle to totiž vypadalo 29. června na zasedání zastupitelstva ve Velké.

Sporným bodem, který rozděloval a rozděluje veřejné mínění v obci, je diskutovaná možnost výstavby nákupního střediska ve středu obce na zelené louce vedle autobusové zastávky. Ankety se zúčastnilo téměř 40 % obyvatel obce, s tak vysokými procenty nepracují ani agentury zkoumající předvolební preference. Rozhodně tedy nelze výsledek ankety zlehčovat. A ačkoliv odpůrci stavby získali jen o 21 hlasů více než její příznivci, v demokracii to stačí. I kdyby to bylo jen o jediný hlas.

A teď se dostáváme k jádru celého problému. Místo aby zastupitelstvo vzalo v úvahu mínění svých voličů a záměr prodeje pozemku prostě vzalo zpět, hlasovalo se.

Jak stojí v zápise, „... starosta zopakoval, že zastupitelstvo je jediným kompetentním orgánem příslušným rozhodovat.“ Jinými slovy, v souladu s platnou legislativou se s občany lidově řečeno „vyběhlo“.

Nebyly porušeny zákony České republiky či Evropské unie. Jen jsme se na aroganci moci, kterou jsme doposud sledovali jen v celostátním zpravodajství, tentokrát podívali pěkně zblízka.

Nehlasovalo se jen o záměru prodeje pozemku. Hlasovalo se i – a možná především – o důvěře. Zastupitelé, kteří zvedli ruku, aby tak kladně odpověděli na otázku, zda jsou pro, aby se onen pozemek nabídl k prodeji, tak zároveň zveřejňovali informaci o tom, zda se svými spoluobčany jednájí fěr. A v tomto případě byla zvednutá ruka hlasem proti.

Snažím se být pozitivní. A tak si říkám, že záměr prodeje byl sice schválen, ale o dalším zatím není rozhodnuto. Pořád ještě existuje možnost, že při následných krocích zareaguje na požadavek veřejnosti férově více zastupitelů. Těm, kteří tak učinili již minule, patří mé uznání. Chovám k nim stejný respekt, jako oni k veřejnému mínění.

Děkuji.

Ilona Janošková

Redakce zpravodaje uvítá vaše příspěvky nebo návrhy – co vás zajímá, co chcete vědět nebo sdělit občanům. Své připomínky, návrhy či sdělení můžete posílat mailem na adresu zpravodajvelka@centrum.cz nebo poštou na adresu: Kulturní komise, Obecní úřad, 696 74 Velká nad Veličkou. Uzávěrka příštího čísla je **21. 11. 2021**.

Zpravodaj Obce Velká nad Veličkou 151, IČO 00285447, název zpravodaje: Velický zpravodaj (vychází 4x ročně), vydání září 2021, ev. číslo periodického tisku: MK ČR E 21709, zpravodaj vydává Obec Velká nad Veličkou. Redakční rada: L. Slováková, J. Machálková, L. Mikáč. Kontakt: zpravodajvelka@centrum.cz. Sazba a tisk: Nakladatelství Albert Boskovice.

Galerie výtvarného umění v Hodoníně,
příspěvková organizace JmK,
Vás srdečně zve na vernisáž
dvou výstav

Joža UPRKA

grafické dílo ze sbírky
Františka Šantavého

a

Cyril MANDEL

1873–1907

Tichá řeč malířovy palety

Zahájení ve středu 15. září 2021
v 18.30 hodin v sálech v GVU
v Hodoníně.

V hudebním programu vystoupí
Hornácká muzika Petra Mičky.

Výstavy potrvají od 16. září 2021 do 9. ledna 2022.
Více informací na www.gvuhodonin.cz

foto J. Dosoudil